

TORSDAG 20 NOVEMBER. NR 47/2014

Barnets bön blev livslång förtröstan

Sidan 2

Grundkurs i mötesetikett för nyvalda

Sidan 20

Kyrkbyggnad reser sig ur förnedringen

Sidan 10

Henrik, hjälp!

Sidan 12

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL JOHANNES OCH NYKARLEBY FÖRSAMLING

Invalda kräver utredning om valet i Vanda

I elva punkter kritiserar invalda i Vanda svenska församling det sätt på vilket valet förrättades.

Allt gick rätt till, anser Ulf Lundström som är valnämndens ordförande. **SIDAN 4**

Tanzania blev hennes liv

Sidan 8

Åboteologin presenterar ett nytt sätt att tänka

Sidan 5

Svensk lärjungaskola startar i Evijärvi

Sidan 6

Vår tids smärtpunkter synas i bok av Hagman

Sidan 13

LEDARE PATRIK HAGMAN

Den sekulariserade politiken

KP NÄR STATSMINISTER Alexander Stubb samtalande med Ärkebiskop Kari Mäkinen inför församlingsvalet var hans budskap det sedvanliga sekularistiska: Kyrkan ska inte vara politisk, religion hör till det andliga området i livet.

Denna vilja att hålla religion och politik isär har en lång historia i västvärlden. Men det är ändå värt att fråga sig varför politiker idag känner behov att upprepa denna tes. Kyrkan idag är ingen maktfaktor i samhället på det sätt den var det i slutet av medeltiden när tesen myntades. Vem eller vad är det man vill skydda från vem eller vad?

För precis som när det gäller till exempel politik och idrott är det givetvis omöjligt att hålla politik och religion isär. Man kunde till och med gå så långt som att med ett historiskt perspektiv handlar politik och religion om precis samma sak: nämligen frågan om hur vi ska leva tillsammans.

Är det inte just denna fråga som dagens politiker i Finland till varje pris vill undvika? Politiken har sekulariserats, inte bara i betydelsen att den har rensats på religion, utan också på politik – den sysslar inte längre med ”eviga” frågor som hur ett gott samhälle ser ut eller vilka mål som är eftersträfvärdiga. I stället är det frågor som rör denna tidsålder – det är den ursprungliga betydelsen av ordet sekulär – man koncentrerar sig på. Men det innebär också att man lämnat politikens egentliga område och snarare sysslar med administration.

SÅ NÄR statsministern betonar att kyrkan ska hålla sig utanför politiken handlar det alltså inte så mycket om att skydda politiken från religion, utan om att skydda politiken från – politik.

Intressant nog kan man även svänga på resonemang. Om kyrkan endast ska syssla med andliga frågor, då rensar man även bort religiösa frågor från religionen. Medan politiken har sekulariserats riskerar kyrkan att aseklariserats – det vill säga den får bara syssla med ”eviga” frågor, utan att relatera dem till våra praktiska, verkliga liv tillsammans.

Det här betyder strikt taget att vi som kultur helt går miste om ett språk för den delen av vår verklighet som på många sätt är den viktigaste: det gemensamma livet. Och var och en som har läst George Orwells 1984 vet att det man inte har språk för kan man inte tänka kring.

När både religionen och politiken lämnar arenan är den officiella tanken att vi själva ska välja hur vi vill leva. Det låter fint, men är i praktiken mycket svårt. Det som fyller detta vakuum är allt mera kommersiella intressen och när vi intalar oss att vi tänker själva är det oftast deras tankar vi tänker. Dessa aktörer har inga skrupler när det gäller att säga hur vi ska leva våra liv.

Om man vill bjuda dessa krafter motstånd klarar vi oss inte utan en mera ”religiös” politik – och en mera politisk religion.

”Det här betyder strikt taget att vi som kultur helt går miste om ett språk för den delen av vår verklighet som är den viktigaste.”

PROFILEN: MARIA SUNDFORS

”Jesus har befriat oss för att vi ska vara fria.”

Följer Guds tidtabell

Åren som popstjärna är inget Maria Sundfors längtar tillbaka till och hon tvekade in i det sista inför återföringen av tjeibandet Mascara.
– Men dit Gud kallar mig vill jag gå.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det är kväll och Maria, sju år, ligger i sängen hemma i Uleåborg. Hon har lyssnat på ljudkassetter med bibelberättelser för barn och bläddrat i de tillhörande böckerna.

– Jag minns hur jag fascinerades av berättelsen om hur Gud uppenbarade sig för Samuel. Jag var bara en liten flicka, men längtade intensivt efter att Gud skulle tala till mig på samma sätt, berättar **Maria Sundfors**, i dag i 38 år.

Hon fick inte någon kristen uppfostran, men hennes mormor lärde henne att be kvällsbön.

– Det var ingen som lärde mig att be för andra, men ändå gjorde jag det varje kväll. Jag räknade upp alla personer som fanns i mitt liv och bad att Gud skulle ta hand om dem.

Hennes föräldrar skilde sig när hon var sex år och hon flyttade från Muhos till Uleåborg med sin mamma. Senare kom också mamman till tro och är numera kringresande predikant.

Flyget till Helsingfors

Den barndomstro som var så stark i Maria Sundfors liv levde kvar när hon blev tonåring. Också under de mest turbulenta åren då hon var kring tjugo, med mycket vilshenhet och trasighet.

– Jag var vilsen på många områden och visste inte vad jag skulle ta mig till. Men jag hade sången och musiken. En dag ringde en bekant till mig, en av

medlemmarna i det finska popbandet Mascara, och frågade om jag ville överta en plats i bandet efter en annan medlem som hoppat av.

Hon använde sina sista pengar för att köpa en flygbiljett till Helsingfors och landade i en mediarumba. Bandets låt *Erittäin hyvä* hade tagits emot väl av publiken och på det följde intervju efter intervju, signeringsköer och otaliga konserter.

– Det var mycket märkligt. Jag hade ju inte gjort något för den framgången, utan halkade bara in i den.

I knappt två år levde hon som popartist i Mascara. 1998 splittrades bandet, av olika men inte helt odramatiska orsaker. Maria Sundfors (då Määttä) gifte sig med en australiensisk frikyrklig predikant, ett äktenskap som skulle hålla bara i ungefär ett år.

– Han förlorade sin tro och återvände till sitt gamla liv i Australien.

Sonen **Joshua** var bara bebis och Maria Sundfors blev ensamstående mamma. Det skulle ta nästan tio år innan hon träffade sin nuvarande man, finlandssvensken **Mats Sundfors** från Karleby.

– Jag har gått igenom mycket i mitt liv. Men Gud har följt mig på resan, genom alla svårigheter. Jag tror stenhårt på hans ledning. Men allt följer hans tidtabell, inte min. Jag övertygad att han har en plan för mitt liv, och

att han alltid haft det, säger Sundfors.

Inte vår uppgift att döma

Hon skrev ut sig ur den lutherska kyrkan i början av 2000-talet, då hon kände att det fokuserades för lite på den personliga tron.

– Men jag valde nyligen att skriva in mig i kyrkan igen. Jag upplever att Gud talade till mig och uppmanade mig att göra det.

Hon säger att hon själv ännu har mycket att lära sig på trons väg, men tror att en av de saker hon redan lärt sig är att det inte är människors uppgift att döma andra.

– Människor kan vara så hårda mot varandra, så obarmhärtiga. Fast vi vet att det är Gud som är domaren, så tar

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Pernilla Wahlman

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverket på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

vi väldigt lätt hans plats. Själv har jag fått göra bättring och inse att jag har haft fel inställning till kyrkan.

Hon säger att Jesus inte kom till jorden för att skapa grupperingar utan för att ena människorna.

– Det är hög tid att vi tar ett steg mot varandra. Jag har syndat: jag har inte tänkt på dig, utan tänkt på mig själv. Jag har inte tänkt på din församling, utan på min. Jag kan inte mäta någon annans uppriktiga tro. Vi människor här på jorden är bristfälliga och kommer alltid att vara det. Det finns ingen församling eller församlingsledare som är perfekt. Hittar man någon som uppger sig vara det, är det en lögn. Men Gud uppmanar oss att behålla det som är gott. Våra fel ändrar inte på det fak-

MARIA SUNDFORS skrev ut sig ur kyrkan för många år sedan, men valde nyligen att skriva in sig igen.

tum att församlingen är Kristi kropp.

Gud överraskar ständigt

Maria Sundfors bodde med under några års tid i Larsmo med sin familj. De var aktiva i metodistförsamlingen i Karleby och just den församlingen har ännu rollen som ett andligt hem för Sundfors, trots att familjen flyttade till Uleåborg för ett par år sedan.

– Just nu är jag hemma i veckorna med våra tre- och fyra-åriga döttrar **Ruth** och **Rauha**. På veckosluten jobbar jag som personlig assistent åt en gravt handikappad kvinna.

Hon tillfrågas då och då att tala vid olika kristna sammankomster.

– Jag är kallad att vara evangelist. Dit Gud kallar mig vill jag gå.

2014 blev året då hon fick en kallelse hon aldrig hade räknat med.

– YLE skulle spela in en programserie om gamla finska band som återförenas och Mascara var ett av de band som tillfrågades.

Hon berättar att hon tvekade in i det sista och att hon inte såg någon orsak att återvända till livet som popartist. Hon var på vippen att riva sönder kontraktet men bestämde sig till slut för att delta.

– Gud ledde mig in i det. Jag varnade YLE för att jag har en levande tro, men det var inget hinder för dem.

Hon upplevde att hon fick ett tilltal av Gud och köpte gåvor åt de andra i bandet, smycken formade som tårar.

– Vi är vinnare, för vi har förlåtit varandra.

MARIA SUNDFORS

BOR I ULEÅBORG MED MAKEN MATS SUNDFORS OCH SINA TRE BARN.

JOBBAR SOM PERSONLIG ASSISTENT ÅT EN GRAVT HANDIKAPPAD KVINNA.

VAR MEDLEM I DET FINSKA POPBANDET MASCARA PÅ 90-TALET.

NJUTER AV ATT SKÖTA OM FAMILJENS HÖNOR, TUPPAR OCH FÅR.

Minns julen!

FINASTE JULMINNET. Kyrkpressen uppmanar sina läsare att minnas Julen med stort J. Vad hände då, vad var det som fyllde just den julen med stämning, andakt och helig förundran? Händede något speciellt underbart? Föddes ett barn? Blev det perfekt trots att skinkan blev svart?

I advent publicerar vi era julminnen. Skicka in din be-

rättelse till adressen redaktionen@kyrkpressen.fi. Vill du skicka ditt bidrag per post går det också bra, till Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Julminnen" och glöm inte dina egna kontaktuppgifter.

Vi uppskattar också gamla och nya fotografier som illustrerar den härligaste och heligaste julstämningen.

Misstänks ha försummat barnskyddsanmälan

TAMMERFORS STIFT. En församlingsanställd i Tammerfors stift misstänks ha försummat den anmälningskyldighet som barnskyddslagen förutsätter.

Personen misstänks ha fått veta om att ett barn blivit sexuellt utnyttjat för ungefär ett år sedan. Personen gjorde då ingen barnskyddsanmälan. Församlingen gjorde förra veckan

en begäran om förundersökning till det lokala polisdistriktet (Sisä-Suomen poliisilaitos).

Kyrklig tidningstjänst har tidigare meddelat att polisen misstänker en tidigare församlingsanställd i Tammerfors stift för ett grovt brott. På basen av anmälan, som församlingen gjorde, inledde polisen en förundersökning och polisen

kunde senare bekräfta att en tidigare församlingsanställd misstänks för sexuellt utnyttjande av barn.

Efter att förundersökningen inleddes väcktes misstankar om att en av församlingens anställda för ungefär ett år sedan hade fått reda på att ett barn utnyttjats sexuellt, men underlåtit att göra en barnskyddsanmälan.

DET STORMAR kring valet i Vanda svenska församling. FOTO: KP-ARKIV / SOFIA TORVALDS

Invalda vill utreda Vandavalet

FÖRSAMLINGSVALET. Valmansföreningen Vi i Vanda undrar om församlingsvalet gått rätt till. Det gjorde det, försäkrar valnämnden.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Samtliga fjorton kandidater från valmansföreningen Vi i Vanda samt deras ombud begär att valnämnden i Vanda svenska församling utreder om församlingsvalet gått rätt till.

Vi i Vanda har tillsänt valnämnden en skrivelse där man vill att elva punkter ska utredas. Det gäller bland annat oklarheter kring kandidatnumreringen och antalet valförrättare vid förhandsröstningen, en utebliven plats för förhandsröstning, ifall valet i församlingen förklarats öppnat, otydlig skyltning, saknade stämplat, om valurnor förseglats, varför församlingsmedlemmarna inte fått något utskick om valet och varför ombudet måste ansöka skriftligt om att få tillgång till

Jag tycker det är konstigt att en gruppering som klart segrat i valet har så mycket att ifrågasätta angående valets genomförande.
Ulf Lundström

valnämndens protokoll.

– Vi vill veta om valet gått lagligt tillväga, säger ombudet **Carola Lund** som är första undertecknare av skrivelsen.

– De som blivit invalda bör få veta om de har det juridiska mandatet att vara ledamöter.

Lund ställde själv inte upp i valet, men hon agerar i egenskap av ombud. – All information till kandidaterna från församlingen har gått via ombuden, säger hon.

Annika Halmén, en av de invalda i församlingsrådet, säger att skrivelserna enbart syftar till att få en utredning till stånd.

– Vi vet inte vilka konsekvenser valnämndens svar får, säger hon.

– Vi vill bara veta om det ska gå till så här.

Halmén säger att hon har förtroende för valnämnden.

– Jag fick rådet att vi i första hand skulle vända oss till valnämnden med våra frågor.

”Allt gick rätt till”

– Gruppen oroar sig för hur valet gick

till helt i onödan, anser valnämndens ordförande **Ulf Lundström**.

Lundström har varit med tidigare då det ordnats val, också andra än kyrkliga val. Han har suttit i valnämnder sedan 1980-talet och som ordförande de senaste femton åren.

– Valet förrättades helt enligt förordningarna, försäkrar han.

Enligt valnämnden inleddes valet klockan 11.00 och fortgick oavbrutet till klockan 20.00.

– Tyvärr blev det ett dröjsmål i början av röstningen på grund av en saknad stämpel. Det var ett beklagligt mänskligt misstag. Men alla som ville fick rösta och på så sätt uttrycka sin vilja.

Däremot tycker Lundström att det är problematiskt att Vi i Vanda begärt att få valnämndens alla protokoll.

– Om jag förstätt saken rätt är inte valnämndens alla protokoll offentliga. Protokoll där valresultatet kungörs är däremot offentligt. Ifall valnämnden skulle ge ut icke-offentliga protokoll skulle den ju begå ett regelbrott.

– Jag tycker det verkar konstigt att

en gruppering som klart segrat i valet har så mycket att ifrågasätta angående valets genomförande, säger Lundström.

I församlingsvalet invaldes sju representanter för Vi i Vanda i församlingrådet. Fem av medlemmarna i församlingsrådet representerar listan *Kyrkan mitt i byn*.

Valnämnden behandlade gruppens begäran om utredning under sitt möte senast onsdag. I svaret konstaterar nämnden att valet genomförts på föreskrivet sätt och att en utredning görs endast på begäran av högre instans.

Inte ute efter nyval

Är Vi i Vanda inte nöjda med valnämndens svar när de får det, kan de vända sig till förvaltningsdomstolen. Domstolen kan besluta om nyval i församlingen ifall de finner tillräckligt allvarliga brister.

Varken Lund eller Halmén säger att de är ute efter nyval.

MUSIK PSALMBOKSTILLÄGGET

150 psalmer på förslag, dyker upp först 2016

Du ska inte tro det blir sommar, Nu i den heliga timmen och Bara i dig har min själ sin ro. Nu finns 150 konkreta förslag på psalmer till det kommande

ANDERS FORSMAN är sekreterare för arbetsgruppen som jobbat med psalmbokstillägget. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

psalmbokstillägget.

I det svenskspråkiga psalmbokstillägget föreslås 150 nya psalmer, i det finska bara 80. Skillnaden beror på att den nuvarande svenska psalmboken är tunnare än den finska, och att behovet av psalmer särskilt för barn och unga varit större på svenskt håll.

Psalmboksförslagen är uppdelade i tre huvudgrupper: *Trons mysterium*, med bland annat lovsånger, *Guds kyrka*, med sånger för kyrkoåret, och *Guds värld*, med underrubriker som till exempel *Tvivel och tillit* och *Framtid och hopp*. Bland förslagen finns såväl Taizésånger som mo-

derna visor och nyskrivet finlandssvenskt material. **Lena Frilund, Ylva Eggehorn, Martin Lönnebo, Astrid Lindgren och Karin & Fredrik Erlandsson** är några av namnen bakom de psalmer som föreslås.

Hela listan hittar du på www.kyrkpressen.fi.

CHRISTA MICKELSSON

Präster stöder lagförändring i videoklipp

ÄKTENSKAP. I ett videoklipp som släpptes förra veckan visar 30 präster tummen upp för en könsneutral äktenskapslag.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Enligt en undersökning som gjordes tidigare i år är 28 procent av prästerna entydigt positiva till en könsneutral äktenskapslagstiftning.

– Vi är en grupp präster som fick idén att göra ett videoklipp för att berätta att vi tycker att det är jättetrevligt att vara med i en yrkeskår där fler präster har sagt att de är för jämlik äktenskapslag än de som har sagt nej, säger ungdomsprästen i Helsingfors **Ilmari Syrjälä**.

Med det avser han att 28 procent av teologerna var entydigt positiva och 16 procent delvis positiva till påståendet "Finlandsäktenskapslag borde vara könsneutral". 26 procent av prästerna var av helt avvikande åsikt och 15 procent av delvis avvikande åsikt. 15 procent kunde inte svara på frågan i undersökning där 550 präster och teologer deltog.

– Vi vill främst utmana beslutsfattare och makthavare. När det finns sådant i samhället som inte ger likadana möjligheter för andra, måste det korrigeras. Som präster känner vi att vi måste göra något åt att det finns grupper i samhället som diskrimineras.

Präster från varje stift står

bakom videon som spritts i sociala medier, där trettio präster visar tummen upp till tonerna av låten *Jokainen on vähän homo* (Alla är lite homo), skriven av **Jukka Takalo**.

– Det är trettio präster som syns i videon men ett hundratal som finns med i stödgruppen bakom den.

Åsiktsfrihet

Videoklippen har väckt diskussion, och fått både bifall och kritik.

– Jag ser inte att det är ett problem att präster aktivt tar ställning i politiska frågor, säger biskop Björn Vikström till Kotimaa24.fi.

Han hänvisar till åsikts- och uttrycksfriheten som gäller också för präster. Vikström påminner ändå om att det handlar om ett ställningstagande av en grupp människor och att det inte är kyrkans officiella ställningstagande.

Från 24 till 60 procent

Kyrkpressen skrev i somras om undersökningen som gjorts av docent **Kati Niemelä**, med namnet "Pappien ja kanttorien suhde työhön, työhyvinvointi ja suhtautuminen ajankohtaisiin kysymyksiin Kirkon akateemisten jäsenkyselyssä 2014".

Undersökningen visar bland annat att andelen präster som vill öppna upp för välsignelse av registrerade parförhållanden ökat från 24 till 60 procent på tolv år.

MIKAEL LINDFELT (till vänster) tror att teologin i Åbo utvecklas även om fakulteten läggs ner vid årsskiftet. Här firar han teologiska fakultetens 90 år tillsammans med Svante Lundgren och Patrik Hagman. FOTO: KP-ARKIV/MAY WIKSTRÖM

”Vi kan göra något nytt av det här”

TEOLOGI. Från årsskiftet ingår teologerna vid Åbo Akademi i en ny och större fakultet. – Det finns en entusiasm i atmosfären, säger Mikael Lindfelt.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Från årsskiftet ingår den teologiska utbildningen i en gemensam fakultet med psykologer, humaniora och religionsvetare. I praktiken innebär det att teologin blir en del av en större ekonomisk och administrativ struktur än tidigare.

– Men förändringen påverkar inte vår egentliga verksamhet, det vill säga vår teologiska utbildning eller vår forskning. Man kan snarare säga att vi får mera tid att syssla med det som är vår egentliga uppgift, att utbilda, forska och samverka, säger akademilektor **Mikael Lindfelt** som är utnämnd till planerare för den nya utbildningslinjen i teologi vid Åbo Akademi.

Lindfelt påpekar att det

finns en mycket aktiv verksamhet inom teologin vid Åbo Akademi för tillfället, framför allt när det gäller forskning.

– Det är definitivt vår styrka, och det är erkänt också inom Åbo Akademi. Det vi hoppas kunna vitalisera är utbildningsbiten, få in mera aktualitet, relevans och integration av olika slags kompetenser.

Han säger att teologerna känner sig mycket välkomnade till samarbete med kolleger inom den nya fakulteten.

– Det finns, vågar jag påstå, en entusiasm i atmosfären. Vi kan göra något nytt i den här situationen.

Mer samarbete

I samband med förändringen byggs hela utbildningen om.

– Vi kommer att ha en egen utbildningslinje i teologi. Hela universitetet kommer att presentera ett nytt sätt att tänka och genomföra utbildningar – för vi tror att det är framtidens melodi, och svarar bättre mot framtidens behov.

En konkret förändring är att teologerna kommer att samarbeta mera över olika ämnesgränser, både inom teologin och med andra utbildningar inom den nya administrativa strukturen. Grundmodulen som blir gemensam för alla teologer kommer att vara tematiskt orienterad. Den utgörs av kurser som "Bibeln i historia och nutid", "Kristendomens historia", "Den kristna trons tankemönster och praxis" och "Religioner och moderna livssyner".

– Nytt är också att teologistuderandena kommer att gå kurser tillsammans med studerande inom humaniora, psykologi, logopedi och genusvetenskap. Tanken är att de studerande redan un-

”Vi presenterar ett nytt sätt att tänka och genomföra utbildningar – för vi tror att det är framtidens melodi.”

Mikael Lindfelt

der sin studietid kommer i kontakt med blivande specialister inom andra närliggande studieområden. Om man med sina teologistudier inriktar sig på att bli präst, ämneslärare i religion eller något annat kommer man hur som helst på sina blivande arbetsplatser i kontakt med andra slags kompetenser.

Ett pionjärbete

Förändringarna kommer inte direkt att påverka samarbetet med kyrkan.

– Jag har vid några tillfällen presenterat dessa nya idéer för kyrkans representanter och hittills har mottagandet varit mycket positivt. Större integration av teologiska ämnen inom utbildningen är mera i linje med vad kyrkan i framtiden förväntar sig av akademiskt utbildade präster, och motsvarar också bättre den arbetsbild som präster de facto har i sin yrkesverksamhet.

Personligen hoppas Lindfelt att samarbetet med kyrkan ska bli både bättre och mer genomtänkt.

GRUPPEN BAKOM tummen upp-videoklippen kallar sig "Präster för jämlik äktenskapslagstiftning" (Papit tasarvoisen avioliitolain puolesta). Videoklippen kan ses på facebook.com/puolesta2014.

Det handlar om människan!

”En diakon ska stå på de förtrycktas sida.”

Diakon **Inga Pagréus** från S:ta Clara i Stockholm. Församlingen har ett unikt arbete bland Stockholms utslagna.

Fredag 21 november
kl. 18 Inga Pagréus om diakoniarbetet i S:ta Clara.
Sångprogram, aftonandakt, kvällste.
Andreaskyrkan, Högbergsg. 22, Helsingfors. Seminariet och serveringen är gratis, ingen anmälan.

Lördag 22 november
kl. 15 Inga Pagréus om frivilligarbetet i S:ta Clara. Helig dans. Frivilligarbetare är speciellt välkomna!
kl. 17 Servering.
kl. 18 Inga Pagréus, lovsång, förbön och nattvard.

Ann-Katrin Tideström:
Inga på Plattan

790

Fynda julböcker!

...vid Fontana Medias bokbord!
Här hittar du höstnyheter och julklappar med andligt innehåll.

Lärjungaskola på svenska

LÄRJUNGASKOLA.

Ungdom med uppgift, UMU startar den första helsvenska lärjungaskolan i Finland i helfinska Evijärvi.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

– Försoning mellan språkgrupperna ligger nära mitt hjärta så jag har brottats länge med språkfrågan, säger **Tove Ahlskog** som ska leda utbildningen. Jag övervägde en tvåspråkig skola men jag upplevde att Gud ville att den skulle bli enspråkigt svensk.

Själv gick hon sin lärjungaskola 2012, i den första och hittills enda tvåspråkiga skolan som hållits i Finland. Också den hölls i Ruurikkala i Evijärvi.

– Försoningen mellan språkgrupperna blir praktisk i vardagen då grupperna finsk- och svenskspråkiga möts. Miljön i Ruurikkala är ju finskspråkig och man stöter på språkmuren där. Jag är den enda svenskspråkiga på basen för tillfället.

Det är sällan man talar om lärjungaskolor inom UMU. Det är också sällan man talar om UMU. Man använder de engelska förkortningar-

TOVE AHLKOG ska leda Ungdom med uppgifts första svenskspråkiga lärjungaskola i Finland.

na DTS och YWAM.

Varför en svenskspråkig DTS?

– Det har att göra med att jag själv är svenskspråkig och den vision för Finland som Gud gett mig. Eftersom vi är ett tvåspråkigt land behövs det bra biblisk undervisning också på svenska. Gud har ju kallat oss att vara svensk-språkiga här i Finland. Också

vi har ett uppdrag i att kämpa och be för Finland.

Utbildningen börjar i mitten av januari och pågår fem och en halv månad. Tre månader är man på basen i Evijärvi. I utbildningen ingår också en två månader lång utlandsresa.

Kostnaderna för en DTS är 4500 euro. I priset ingår allt,

även resorna. Det finns möjlighet att få studiestöd.

– Jag hade inga pengar när jag gjorde min DTS. Men Gud försåg, säger Ahlskog.

Flera åldrar en rikedom

Hittills har man två anmälningar men det behövs fem för att gruppen ska starta. Man kan anmäla sig under

detta år, men även senare ifall skolan startar.

Målgruppen är från 18 år uppåt.

– Ju större variation på åldern desto mera blir gruppen berikad.

Att höra Guds röst

Lärarna kommer främst från Finland och Sverige och de undervisar på svenska. En lärare kommer från Sydafrika och en från USA. De tolkas till svenska. **Ingmar Rönn** från Maxmo undervisar i Guds natur och karaktär.

Övriga ämnen som står på programmet är bland annat att höra Guds röst, inre helande, identitet i Kristus, mission, varför Israel är viktigt, relationer, förbön och fokus på Finland.

Den tre månader långa undervisningen i DTS avslutas med en två månader lång outreach, alltså en evangelisationsresa där man omsätter det man lärt sig i praktiken. Den resan görs vanligtvis till ett annat land.

Tove Ahlskog är hemma i Larsmo och har sin bakgrund inom den laestadianska rörelsen. Sedan 2012 har hon varit involverad i UMU, utom några månader 2013.

– Efter min DTS kallade Gud mig till YWAM i Sverige där jag staffade i Linkö-

ping, säger hon som en äkta ywammer. (Se ordförklaringsarna.)

Sedan dess har hon varit på ledarskapsutbildning i Denver, Colorado i USA och staffat en DTS i Ruurikkala.

– Också min familjs tro har blivit styrkt då de sett hur Gud har försett mig.

SVÅRA ORD

• **YWAM** (uttalas vajväm), Youth With a Mission kallas också UMU, Ungdom med uppgift på svenska. En världsomfattande missionsorganisation som grundades 1960 i USA.

• **DTS**, engelsk förkortning på lärjungaskolan som är ingången till all utbildning inom organisationen.

• **Ywammer**, vanligtvis en person som gått DTS.

• **Staffa**, att vara hjälpledare i en DTS eller annan utbildning inom UMU.

• **Outreach**, en evangelisationsresa som hör till DTS.

• **"Gud sade..."**. Att höra Guds röst är något man lär sig bland annat på DTS.

Vad händer i världen nu?

Vår värld genomgår just nu en av de snabbaste förändringarna i historien. I denna värld växer kyrkan snabbare än någonsin men den möter också hat och motstånd. Med korsets budskap följer ofta budskapets kors. Sedan 1982 har Martyrkyrkans vänner gjort sitt bästa för att hjälpa, informera, besöka och be för våra lidande bröder och systrar.

Från och med januari kommer vi i vår tidning "**Brev från den lidande kyrkan**" att ha rapporter från våra medarbetare i bl.a. Kina, Kuba, Bhutan, Burma, Egypten, Nordkorea, Sri Lanka, Iran, Ukraina, Sudan och Georgien. Över 4000 personer prenumererar redan på brevet och genom att GRATIS beställa det har också Du möjligheten att få unik information och ta del av vad Gud gör i världen i dag. Välkommen med i läsarskaran!

Med varm hälsning

Johan Candelin

Ordförande,
Martyrkyrkans vänner r.f.

För att prenumerera på Martyrkyrkans vänner "Brev från den lidande kyrkan", meddela ditt namn och din postadress per e-post, telefon eller vanlig post.

E-post: info@martyrkyrkansvanner.net

Telefon: +358 (0)6 822 0848

Martyrkyrkans vänner r.f.

PB 182

67101 KARLEBY

"Tänk på dem som sitter i fängelse, som om ni vore deras medfångar, och på dem som misshandlas, som om det gällde er egen kropp." - Hebr. 13:3

En god focaccia ska simma i olja

VÅRT DAGLIGA

BRÖD. Focaccia är ett italienskt bröd som kommer från Ligurien. Det är ett vetebase-rat matbröd, kryddat med till exempel rosmarin och oliver, som i det här receptet.

TEXT OCH FOTO:
CHRIBBE AARNIO

Jag och min familj flyttade förra veckan. Mina goda vänner hjälpte till och bar in låda efter låda. Jag hade tidigt planerat att då vi är klara så äter vi, förstås något hemgjort. Men en flytt är ett kaos utan like, så i stället blev det en lokal pizzerias utbud vi njöt av.

Med lite planering hade jag lätt kunnat bjuda på en annan italiensk brödprodukt. I focaccians hemland bakas den i otaliga variationer, nedan mitt välprövade recept.

FOCACCIA ÄR bäst samma dag som det bakats.

FOCACCIA MED OLIVER OCH ROSMARIN

FÖRDEGEN

- 5 g jäst
- 4 dl kallt vatten
- 4 dl vetemjöl

BORTGÖRNING

- 20 g jäst
- 3 dl vatten
- 3 msk olivolja
- 8-10 dl vetemjöl
- 1 msk salt

DEKORATION

- Olivolja
- Flingsalt
- Svarta oliver (skurna i bitar)
- Rosmarin

FÖRDEG

• Lös upp jästen i vatten. Tillsätt vetemjöl. Rör tills den ganska lösa degen är jämn. Låt degen vila i en lätt oljad plastbunke i minst tre timmar, helst ett dygn i kylskåp.

BORTGÖRNING

• Lös upp jästen i vatten. Blanda fördegen med ca 8 dl vetemjöl och olivoljan. Knåda i ungefär tio minuter och tillsätt saltet. Fortsätt jobba med degen i ett par minuter. Degen ska nu vara ganska lös.

• Nu får degen jäsa och växa i närmare tre timmar i en väloljad bunke. En god focaccia ska simma i olja, men för jäsningsen räcker det med att bunken har lite mer än bara oljeglänsande sidor.

• Vik ihop degen försiktigt, dubbelt mot dig själv, varje heltimme, alltså tre gånger.

• Häll rikligt med olja i en plåt och lyft ut degen på den. Jobba försiktigt med

degen så du inte trycker ut luften som kommer att bilda vackra hål i det färdiga brödet. Vik degen ännu en gång på den oljade plåten och håll på lite mer olja. Sväng degen så den är ord-

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

dentligt oljad på alla sidor.

• Värm ugnen till 250 grader. Medan ugnen når rätt temperatur låter du brödet jäsa en sista gång. Precis innan du lyfter in brödet i ugnen dekorerar du det med flingsalt, svarta oliver och rosmarin. Bilda också gropar på brödet genom att trycka på degen, gärna så att oliver och rosmarin sjunker ner.

• **Spruta in** lite vatten i ugnen med en blomspruta innan du lyfter in brödet. Grädda i 25-30 minuter, tills ytan är gyllenbrun. Låt brödet svalna en aning före servering. Brödet är bäst samma dag.

(Med bortgörning avses den sista degblandningen.)

VÅGA FRÅGA

Ta ansvar för känslorna

• **JAN-ERIK "NANNE" NYBERG** är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Får man som förälder bli arg på och skrika åt ett barn eller ska man alltid försöka lägga band på sig och vara lugn? Och om man skriker, är det då viktigt att be om ursäkt efteråt?

HÄR FINNS en underliggande fråga gömd som jag tror varje förälder i något skede brottas med. Hurdan ska jag vara som förälder? Att vara förälder är en inlärningsprocess, som börjar när vi blir föräldrar. Senast då tvingas vi också ta ansvar för vårt eget sätt att hantera våra känslor. Problemet är att många vuxna inte vill ta på sig det ansvaret. Man ska inte skuldbelägga föräldrarna sägs det. Jag tror tvärtom. Så länge vi urskuldar oss kommer vi inte ur skulden.

För det är av oss vuxna barnen får modeller för hur de ska göra med sina egna känslor. Det här sammanhanget är bra att komma ihåg när vi brottas med frågan om hurdana föräldrar vi vill vara och hur vi ska handskas med vår ilska.

Av det här inser vi att barnen visst behöver få se att vi kan bli arga, lika väl som de behöver få se att vi är glada, sorgsna, nyfikna, rädda. Barn som inte får möta äkta känslor börjar provocera sin omgivning. Det sägs ibland lite anklagande om "stökiga" barn, att de söker uppmärksamhet. Jag skulle hellre säga att de söker kontakt med oss, känslomässig kontakt.

Men att vara arg behöver inte nödvändigtvis vara detsamma som att skrika. När vi skriker har vi tappat kontrollen över oss själva, och då är vi skrämmande för barnen. Då är vi skyldiga dem att lugna ner oss och be om ursäkt. Och vi får absolut inte skylla vårt utbrott på barnen. När vi på det här sättet tar ansvar för vårt eget sätt att visa känslor kan också våra misslyckanden bli en del av barnens och vår egen inlärningsprocess.

DET ÄR inte lätt att märka när man går över gränsen. Men om vi märker att vi väldigt ofta, kanske flera gånger om dagen tappar kontrollen över vår egen ilska behöver vi försöka att komma underfund med varför vi blir så arga på barnen. Det kan handla om de modeller vi själva fått hemifrån, eller vanor som vi lagt oss till med under livets gång. Det kan bero på att vi lever i en pressad livssituation. Det kan bero på att vårt barn verkligen har speciella svårigheter som vi inte klarar av att hantera. Men oberoende av orsak är våra känslor vårt ansvar. Särskilt när det gäller barn med egna svårigheter är det viktigt att vi tar vårt eget ansvar. Annars blir vi en sten på deras börda.

Ibland kan goda ärliga vänner hjälpa, ibland behöver vi tala med en yrkeskunnig.

I förhållande till barn gäller sist och slutligen samma etik som mellan vuxna. Det är ok att bli arg, men det är inte ok att vara elak. Du drar dig undan en mänska som titt och tätt skriker åt dig. Du tappar både respekten och förtroendet. Alternativet är att din självkänsla bryts ner. Det här gäller också för barnen. Men skillnaden att de i grunden inte har "råd" att dra sig undan oss. Därför är det så viktigt att vi bemöter barnen med förtroende och respekt.

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors.

RÄTTELSE

I förra veckans Våga fråga KP 46 nämndes kung Salomo och hans söner i ett exempel. Det skulle naturligtvis stå kung Saul, meddelar prost Jan-Erik Nyman som hade besvarat frågan. Vi beklagar misstaget.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Bot mot hösttrötthet

Nu när den ljusa tiden blir kortare och mörkret lägger sig tidigare varje dag

kan det hända att man känner sig trötta-re än vanligt. Speciellt eftersom det för de flesta in-

te finns möjlighet att sakta ner och ta det lite lugnare, då vardagen ändå rullar på i sedvanlig takt.

På webbsidan lifehack.org kom jag över en lista med tips som ska hjälpa mot trötthet. Lifehack är en sida där man samlar tips på allt från hälsa till livsstil

och ekonomi.

Första tipset mot trötthet förvånade mig en aning: att skaffa sig en växt. Tydligt börjar kroppen producera anti-stresshormoner bara genom att man är i närheten av växter. Varför inte? Så länge man kommer ihåg att vatt-

na dem har de säkert bara en positiv verkan.

Ett annat tips på listan var att man ska se till att få minst femton minuter av solen per dag, eller åtminstone de dagar solen bestämmer sig för att titta fram. Solen ökar intaget av D-vitamin, som motverkar

trötthet. Kombinerad med en promenad är det dubbel upp. Kanske jag går på en lunchpromenad i morgon.

Det tredje tipset är att stänga av mobilen, datorn och tv:n klockan åtta på kvällen, för att i stället till exempel läsa en bok.

Det sista tipset är helt enkelt att skratta. Skratt stimulerar endorfiner som kan dämpa stress. Tur är väl det, så behöver jag inte ha dåligt samvete för att jag kurar ihop mig framför ett avsnitt av Big Bang Theory då och då.

LIV I TANZANIA. Barbro Finskas från Jeppo åkte till Tanzania våren 1973 med titeln missionär. I dag är hon finsk honorärkonsul och ägnar sina dagar åt att ta emot skandinaviska gäster och åt sina egna biståndsprojekt. Hon har bland annat inrett ett bibliotek, ett resurscenter för döva och en förskola där barnen får stimulans och pedagogiska leksaker.

HAN VAR grannen som kunde danska, hon var den nya bokföraren och kassören som varken kunde swahili eller engelska. I dag har de tre barn, tre barnbarn och ett företag tillsammans.

DEN FINSKA flaggan vajar utanför Barbro Finskas hus varje dag hon är hemma. Den ökande turistströmmen gör att hon ibland får hjälpa skandinaver som blivit bestulna, blivit av med passen eller behöver läkarvård.

BARBRO FINSKAS har inrett en förskola där barnen får stimulans och pedagogiska leksaker.

ELEVERNA i dövskolan är Barbro Finskas skyddslingar. De första dövskolorna i landet drevs av kyrkor, numera är skolan statlig. Hennes man arkitekten Joshua Mushendwa har ritat skolan för döva.

Bokföraren som blev konsul i Tanzania

TEXT: MAJKEN ÖST-SÖDERLUND
FOTO: PERNILLA WAHLMAN

Muren är kompakt, högst upp krönt med rullad taggtråd, porten bevakas dygnet runt, nattetid också av fyra stora hundar. På tomten vajar den finska flaggan.

Barbro Finskas liv i dag utgör en bjärt kontrast till hur det var första gången då hon kom hit till Arusha för 41 år sedan, våren 1973. Då kunde hon ingen swahili, inte heller engelska, hon kunde inget om kulturen och om tropiska sjukdomar. Den enda förberedelse hon fått var en välsignelseakt i Ekenäs lutherska församling. Finska missionsällskapet hade kontrakterat henne i två år för att hjälpa till med ekonomi och redovisning. Grannarna, en amerikansk och en svensk familj, visade henne var hon skulle bo. Det var ett ombyggt höns hus med en dörr som inte gick att låsa. Hon minns väl den där första natten, då hon la sig i sängen och såg geckoödlor springa fram och tillbaka på väggar och golv.

– Jag knäppte mina händer och bad: Gode Gud, har du sänt mig hit får du ta hand om mig.

Barbro Finskas är ingen ”fislårt” som det benämns på hennes modersmål i Jeppo. Hon var redan då välutbildad, målmedveten och fick saker ur händerna. Att granska ekonomin var ett arbete som inte bara gav henne vänner. Hon återvänder då och då till ordet ”kallelse” under vårt samtal. Det är den som fått henne att stanna kvar. Numera kan man säga att hon lever lyxliv. Hjälp i hushållet, nog med pengar för att ha ett hem både i Tanzania och i Finland. Men visst har det kostat. Också. Tropiska sjukdomar och framför allt barnens skolgång. Gymnasieskolor som kvalificerar för högre studier finns inte överallt. De äldre sönerna tvingades familjen skicka till Morogoro, 600 km bort. De kunde bara komma hem på loven. Den yngste fick bo i Moshi, betydligt närmare, men ändå så pass långt borta att han måste bo på internat. De fick bara be-

”Det är mer troligt att Tanzania kommer att skicka missionärer till Skandinavien i framtiden än tvärtom.”

söka honom en söndagseftermiddag i månaden.

Hon ser sig inte längre som missionär. Hon är finsk honorärkonsul och ägnar sina dagar åt att ta emot skandinaviska gäster och sina egna biståndprojekt. Behoven i samhället har inte minskat. Tvärtom. Det finns alltid någon som bankar på hennes port i hopp om att få hjälp.

– Det är mer troligt att Tanzania kommer att skicka missionärer till Skandinavien i framtiden än tvärtom. Här är kristendomen på djupaste allvar. Den är en helt naturlig del av samhället, alla tror. Det är inte alls som i Finland.

Utbilda bort fattigdomen

Rent konkret visar det sig bland annat i att dala-dala-minibussar som transporterar häpnadsväckande många människor i livsfarlig fart genom överbefolkade och starkt trafikerade gator – är prydda med bibelord eller uppmaningar som ”Prisa Herren” på bakfönstret. Att tro på en beskyddande och omhändertagande Gud i ett land där trettio procent av landets BNP kommer utifrån i form av bistånd är kanske inte så märkligt. Hjälp både från människor och högre makter är en förutsättning för att vardagen ska fungera.

Det är också det som är missionens viktigaste uppgift just nu, anser Barbro Finskas. Att identifiera behoven och inte blunda för dem. Själv har hon inrett ett bibliotek, ett resurscenter för döva och en förskola där barnen får stimulans och pedagogiska leksaker. Att utbilda bort fattigdom och hjälplöshet är framtiden för Tanzania.

– Skolsystemet är ett stort problem. Föräldrarna måste engagera sig både ekonomiskt och praktiskt för att barnen ska kunna gå i skola de första sju åren, många har inga möjligheter att fortsätta i nästa fas – secondary school – där är undervisningen helt på engelska och eleverna måste klara vissa prov för att komma in. Om flickor blir gravida, vilket händer rätt ofta, utesluts de från all fortsatt skolgång.

Barbro tar oss med till Mount Meru

Primary School. Det myllrar av barn i blåa tröjor och gröna eller bruna shorts eller kjolar. De leker och stöjar precis som på vilken skolgård som helst, några har kvastar i händerna och sopar rent, andra tappar upp vatten i dunkar och vattnar de blommande buskarna. På en given signal ställer alla upp sig framför podiet där läraren står. Med stor andakt sjunger de nationalsången, tätt följd av bön. Muslim som kristen, sida vid sida ber de om Guds välsignelse och kraft över dagen som kommer.

I huset bakom står barn i röda tröjor och sjunger nationalsången och bönen på teckenspråk. Här går 62 elever. De är Barbro Finskas skyddslingar. De första dövskolorna i landet drevs av kyrkor, numera är skolan statlig. Det är hennes man arkitekten **Joshua Mushendwa** som har ritat skolan för döva. Alldeles nyligen invigdes ett laboratorium där döva barn har möjlighet att mäta sin hörsel, allt med hjälp av en av Barbro Finskas vänner som är lärare i teckenspråk i Jakobstad.

– Visst finns det behov, säger hon då vi stuvat in oss i bilen igen och åker genom den avgastyngda och myllrande staden tillbaka till hennes gröna oas bakom muren.

Barbro Finskas berättar om en finsk man som pensionerade sig och skulle åka jorden runt med sin fru. När han kom till Tanzania insåg han att hans och hustruns kunskap om datorer kunde göra nytta speciellt bland döva. I dag har de försett skolan med 40 bärbara datorer, utbildat en infödd döv lärare och bidrar med regelbunden kompetensutveckling och support.

Hon säger det inte rakt ut. Men hon berättar en annan historia, när vi sätter oss under ett träd i hennes frodiga trädgård. Bordet och stolarna vi sitter på är inköpta av en amerikansk missionär som skulle predika Guds ord i Tanzania. Hon hade sålt allt hon ägde i Florida, men tvingades snart återvända och sälja allt även i Tanzania. Guds ord finns redan här – levande och verkligt. Några mil bort på Makumira University College examineras teologie-

kandidater och magistrar. Det är inte evangeliet som saknas i Tanzania.

– Tanzania är förstas ett helt annat land i dag än för fyrtio år sedan. Befolkningen har ökat från 12 till 45 miljoner, en del av dem är flyktingar bland annat från Rwanda. Då tog det tre veckor innan ett handskrivet brev nådde mina föräldrar i Jeppo, i dag kan jag tala med min 95-åriga mor dagligen om hon bara lyckas få Skype att fungera på datorn. Tack vare turismen har vi goda flygförbindelsen, om väntetiderna inte är för långa är jag hemma i Finland på tolv timmar.

– Tanzanias stora problem är den enorma korruptionen. Pengar hamnar inte alltid där de ska.

Kallelsen finns kvar

Att starta en NGO – Non Government Organisation, ideell förening – har blivit en lukrativ bransch. I väst finns villiga finansierare och minst lika villiga unga volontärer som ser Tanzania som ett spännande land att ha på sitt framtida CV. Pengarna går åt, men om de kommer dit de ska är inte alltid lika säkert. Men Barbro Finskas är luttrad. Hon varken ger eller tar emot innan allt är nedtecknat. Hon har lådor med kvitton, banktransaktioner och signerade kopior. För en tid sedan blev hon stämd av en hjälpsökande för att hon skulle ha stulit hans pengar. Domstolen trodde på henne enbart för att hon kunde bevisa varje transaktion med signerade kvitton.

Hon kommer med största sannolikhet att stanna kvar i Tanzania livet ut. Redan ett av de första åren förälskade hon sig i grannen. Han som bott nio år i Danmark och var den ende ogifte man som förstod hennes märkliga modersmål. Att gifta sig med en tanzanian diskvalificerade henne som missionär. Men kallelsen, den som hon nämner så många gånger, finns kvar, den tvingar henne ut i gränderna för att se om det finns barn som behöver pengar till utbildning, är de döva, gravida eller hiv-smittade har hon svårt att stänga grinden utan att bidra åtminstone med något.

SIBIRIEN. Med finländska pengar reser sig den gamla kyrkbyggnaden ur sin förnedring. När den är klar ska den bli centralkyrka för lutheranerna i området.

Kyrkan reser sig i Karatusa

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Nästa höst borde kyrkan i Karatusa stå färdig. Men som så ofta när det gäller Ryssland så kan projektet dra ut på tiden och bygget är redan ett år försenat.

För en månad sedan såg det dåligt ut med målsättningen att få taket på plats före vinterns ankomst. Men den första snön som då föll smälte bort och man har nu kunnat påbörja monteringen av taket. Senast före jul beräknas byggnaden stå under tak.

Hela kyrkbygget är utlagt på entreprenad och det är ännu oklart om det finns något som talkoarbetare kan göra.

– Vi har avtal med entreprenörer om hela bygget förutom delar av gårdsarbetet. Det finns arbete som talkokrafter kan göra, men det förutsätter att vi omförhandlar avtalet. Vi vill ju inte göra arbetet och samtidigt betala för det, säger **Jorma Laine**, Folkmissionens arkitekt som är stationerad i S:t Petersburg.

Ett arbete som Laine tycker att kunde göras på talko är att skrapa bort målfärgen från stockarna i kyrksalen. Men det kräver som sagt att avtalet omförhandlas.

– Entreprenören föreslog panel på väggarna i kyrksalen. Men jag vill att stockarna ska synas.

I samband med taket ska också fönstren levereras. Även i den frågan har Laine brutit arm med entreprenören.

– Här ville de göra fönsterbågar av plast. Men jag vill ha trä.

Karatusa ny centralort

I Karatusa har det aldrig tidigare funnits en luthersk kyrka. I takt med att byar som Bulanka töms på folk och dör ut har Kartusa vuxit till en centralort. De flesta som flyttat från Bulanka har flyttat just till Karatusa.

Kyrkan som nu reses i Karatusa byggdes ursprungligen 1892 av luteranerna i Bulanka. Den tjänade i tiden som cen-

tralkyrka för hela Krasnojarskområdet. Förfallet började under Sovjettiden. Då tjänstgjorde kyrkan som byns klubblokal.

Ännu i början av 2000-talet hade kyrkan tak, fönster och dörrar. Men så småningom började man ta byggmaterial från kyrkan. Golvet blev uppbrutet till ved. Slutligen återstod i praktiken bara stommen. Förnedringen var total då korna började vistas innanför kyrkväggarna.

– När jag såg kyrkan första gången 2010 var golvet täcket av koskit, berättar **Joose Pitkänen**, utsänd av Folkmissionen i Karatusa-området.

Pitkänen deltog själv i arbetet med att montera ner kyrkan i Bulanka, stock för stock. Det var för två och ett halvt år sedan.

Nu reser sig kyrkan från Bulanka ur förnedringen. I Karatusa, femtio kilometer från den plats den stått i över hundra år, byggs den nu upp på nytt. Eftersom man behöver en kyrka i Ka-

ratusa så beslöt man flytta den. Där ska den på nytt bli centralkyrka för områdets lutheraner, oavsett härkomst och språk. Trots att lutheranerna i området har finländska, estniska och lettiska rötter är gudstjänstspråket ryska.

– Vi ville rädda den gamla kyrkbyggnaden och visa på det lutherska arvet i området. Det blir en påminnelse åt folket här att det handlar om fädernas kyrka, säger Pitkänen.

Kyrksalen får mellanvägg

Kyrkan restaureras inte i ursprungligt skick. Den ursprungliga kyrksalen blir mindre genom en ny mellanvägg som ska avskilja kyrksalen från kök, WC och duschutrymme. Söndagsskolan får också ett eget rum. I samband med läktaren byggs två rum. Den främre delen förblir kyrksal som vid behov kan förstöras med öppningsbara dörrar bak i salen.

– Det ska finnas utrymme för både utbildning och övernattning i kyrk-

KRUCIFIXET SOM Levi Johnsson i Terjärv gjort ska pryda en av församlingens kyrkor. Joose Pitkänen och Vitali Lutchagov förevisar krucifixet som Församlingsförbundet sänt till Karatusa.

byggnaden, säger Joose Pitkänen.

Under hela kyrkan har man låtit bygga en källarvåning. Det är där som övernattningsutrymmet ska finnas. Till en början ska en del av källaren hyras ut.

Utomhustemperaturen under vintern i de här delarna av Sibirien stiger sällan över -20 grader. Under de kallaste vintermånaderna kan den sjunka till -40 grader. Det är långa kalla perioder och kyrkan behöver därför en möjligast underhållsfri värmekälla. Jorma Laine har redan avtalat om att ansluta byggnaden till fjärrvärmenätet. Alternativet hade varit en egen värmepanna för kol. Kol och ved är de vanligaste värmekällorna i området.

Jordvärme beräknas bli en alltför dyr investering på grund av den sandiga jordmånen. Tekniken är dessutom okänd och det saknas kunskap och service av jordvärmepumpar.

Tomten där kyrkan uppförs beskrivs som central. Kyrkan blir granne med en stor skola.

– Skolorna är öppna för församlingens besök och det finns också planer på någon form av klubbverksamhet i kyrkan efter skolans slut, säger Pitkänen.

I MITTEN av oktober väntade kyrkoherde Vitali Lutchagov på leverans av taket. Som bäst pågår monteringen av taket.

Kostar 400 000 euro

Jorma Laine beräknar att kyrkbygget kommer att kosta 19 miljoner rubel, cirka 400 000 euro. Det bekostas i huvudsak av två pågående penninginsam-

lingar i Finland, Folkmissionens och Laestadianernas Fridsföreningars förbunds (LFF). Fortfarande behöver man få in fem miljoner rubel, cirka 100 000 euro för att täcka kyrkbygget. Men då

är fortfarande gårdsarbetena ogjorda. Eftersom pengarna från de bägge insamlingarna styrs in på samma konto vet man inte exakt hur mycket LFF bidragit till kyrkbygget.

Pitkänen bedömer LFF:s ekonomiska stöd som betydelsefullt.

– Förutom insamlingen bidrar LFF regelbundet med ett belopp som motsvarar kyrkoherdens lön. Stödet gör det möjligt för en familj att leva och arbeta här, säger han.

Vitali Lutchagov är kyrkoherde i Karatusa där han även är bosatt med sin familj. I Kyrkpressen nummer 51-52/2011 ingick en intervju med honom.

Även Pedersöre församling har bidragit till projektet i Karatusa. Församlingen har skjutit till med cirka 12 000 euro.

– För mig har det varit speciellt intressant att med egna ögon se Karatusaprojektet, säger **Krister Mård** som är avgående vice ordförande i församlingsrådet i Pedersöre.

Hälften av församlingens stöd kommer från Missionsstugan. Intäkterna från Missionsstugans försäljning i mars i år gick i sin helhet till Karatusaprojektet.

”Jag tror på det här projektet fast det drar ut på tiden och är dyrt.”

Krister Mård

tet. Mård själv bidrog till lika mycket i föl genom att ordna en välgörenhetskoncert till förmån för bygget.

– Jag tror på det här projektet fast det drar ut på tiden och är dyrt, säger Mård.

Nu är det också klart att Närvilä bönehusförening i Karleby kommer att bli vänförsamling till Karatusa.

– Det betyder i praktiken att vi kommer att ha ständig kontakt med församlingen i Karatusa och eventuellt sända ut en korttidsmissionär dit, säger föreningens ordförande **Johan Östman** i Karleby.

Krucifix från Terjärv

Sannolikt kommer också kyrkan i Karatusa att prydas av ett österbottniskt krucifix. Krucifixet är tillverkat av **Levi Johnsson** i Terjärv.

På 1970-talet förmedlade Församlingsförbundet ett hundratal krucifix i olika storlekar som Johnsson tillverkat. Ett av krucifixen, cirka 1,60 meter högt, förblev av någon anledning kvar i förbundets källare. Men nu kommer det till användning då förbundet sände krucifixet till Karatusa med gruppen från LFF som besökte Karatusa i oktober (se Kyrkpressen nummer 44/2014).

PEDERSÖREBORNA KRISTER Mård och John Östman inspekterar gjutningen av kyrkans golv. Att skrapa färg från stockarna är ett arbete som kunde göras på talko.

ELLIPS

Vem får be?

Jag är svag för sjukhusserier. Jag lockas av läkekonsens gåtor och vindlingar, men förstås minst lika mycket av dramatik. Födelse, död och däremellan livshotande skador och allvarliga sjukdomsattacker. Hur ska det gå?

Det finns scener som fastnar i minnet. En av dem såg jag för ett par veckor sedan i den nya inhemska serien *Puls*. Den unge familjefadern ligger plötsligt för döden, bara ett nytt hjärta kan rädda honom. Kommer det att hinna fram i tid?, undrar hans förtvivlade hustru. Sjuksköterskan ser genuint bekymrad ut och frågar hustrun om hon hör till kyrkan. Svaret blir ja-kande. "Nu skulle det vara läge att be", säger sjuksköterskan, följt av ett lite överlättande konstaterande att hon själv inte hör till kyrkan – underförstått: men du som gör det kan ju be. Den skärrade hustrun börjar be *Fader vår*, men kommer av sig ganska snart eftersom hon inte kan komma ihåg orden.

Länge efteråt tänker jag på scenen i sjukrummet. Jag tänker att det troligen mest var sjuksköterskans ängslighet som fick henne att ställa frågan, men undrar ändå hur vanligt det är att man i livets krispunkter börjar fundera på religionstillhörighet innan man ber sin desperata bön. Och är det inte ett uttryck just för vår nya ängslighet inför religion och andlighet som får hustrun att bete sig som om bara en korrekt formulerad bön kan nå fram till den Gud vars mirakel hon så desperat behöver? Och: finns det inga sjukhusserier där sjukhusteologen kallas in för att berättas för de anhöriga att till och med den ordlösa bönen är en bön och att Gud knappast utdelar mirakel enbart åt dem med rätt kryss i rutan i befolkningsregistret.

ERIKA RÖNNGÅRD

Hjälper du mig berättar jag om dig

HELGON. I en tid då det varken fanns polis, ambulans eller läkare var helgonen de enda man kunde lita på när man var i nöd. De medeltida finländarnas käraste helgon var vår egen biskop Henrik.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Omkring år 1375 går sjuåriga **Helena** vilse i skogarna i Pedersöretrakten. Hennes pappa **Laurencius** (kanske Lauri?) organiserar en sökoperation med grannarnas hjälp. I sin desperation kallar han på heliga **Birgitta** – och då hittas dottern oskadd. För att tacka Birgitta gör Laurencius en pilgrimsvandring till Birgittas grav i Vadstena.

Den här berättelsen finns nedtecknad i boken *Suomalaisten pyhiinvaellukset keskiajalla* (Finländarnas pilgrimsresor under medeltiden). Forskare **Sari Kattajala-Peltomaa**, en av bokens tre redaktörer, har skrivit en artikel om den vardag de finländare som värdade till helgonen levde i.

Att forska i Finlands medeltid är en utmaning, för det finns så lite källmaterial. Och när det kommer till lekmännens religionsutövning så finns det ännu mindre information. Men det betyder inte att de medeltida finländarnas inställning till religion eller pilgrimsvandringar skulle vara annorlunda än på andra håll i Europa. Vi vet att finländare tog sig till Rom och till och med till Jerusalem, och att mindre pilgrimsorter som fanns på närmare håll var väldigt populära.

Pappan träder fram

De mirakelberättelser som finns bevarade säger något om hur människor levde i sina lokalsamhällen. Kattajala-Peltomaa påminner om att vi måste minnas att berättelserna handlar om samhällen där det inte finns så många skyddsnet.

I dag tänker vi kanske att oj vad de var lättrogna och benägna att tro på övernaturliga saker – men det fanns ingen annan hjälp att få. Att ty sig till

ett helgon och be om hjälp var den lösning som fanns i det samhället.

Typiskt för Norden är att folk tappade bort sig i skogen. Sådana berättelser finns inte bevarade från Sydeuropa. Ett annat typiskt drag för Norden är att man råkade ut för olyckor på isen.

Ett särdrag i berättelserna från området norr om Alperna är de aktiva papporna.

Min tolkning är att det har att göra med kulturskillnader, men också med en skillnad mellan stad och landsbygd. Mirakelberättelserna från landsbygden visar att om ett barn är med om en olycka så är det bägge föräldrarna som ber helgonen hjälpa barnet. Att sköta ett jordbruk har varit ett gemensamt projekt. Barnen har varit viktiga både som arbetskraft och som trygghet för alderdomen, och fäderna har varit starkt närvarande både då det gäller att be om hjälp och att verkställa själva pilgrimsvandringen.

Imaterialet från Italien är det tvärtom, där är vädjan till helgonen en form av andaktsliv som utövas uttryckligen av mödrarna och andra kvinnor i familjen.

Och vilka helgon värdade då finländarna till på medeltiden? Bibliska helgon var naturligtvis populära: jungfru Maria och apostlarna, liksom de tidiga martyrerna. Men finländarna gillade också nordiska helgon som kändes nära både i tid och rum, som Norges

"Man tänkte att om man kom med ett bra erbjudande var det någonting som helgonet nappade på."

I ALTARSKÅPET från Urjala (från vänster) Henrik som trampar Lalli i sina fötter, jungfru Maria, Olav (i mitten), Hemming och Birgitta
FOTO: TIMO LEHTINEN, VAPRIIKIN KUVA-ARKISTO

martyrkung **Olav**, Sveriges **Erik** och vår egen **Henrik**. Under den sena medeltiden blev också heliga **Birgitta** populär.

Man hade en känsla av att ett helgon som känns "nära" hör ens böner bättre, men det kan också handla om att man tänkte att de nyare helgonen inte ännu befäst sin position. Då skulle de alltså ha ett större behov av att utföra mirakel för att bli populära. På andra ställen i Europa finns berättelser om folk som förhandlat med helgonen: om du nu hjälper mig berättar jag för hundra personer om dina krafter. Man lovar alltså reklam som betalning för hjälp. Man tänkte att om man kom med ett bra erbjudande var det någonting som helgonet nappade på.

Levde kvar länge

Vart reste då finländarna då de fått svar på sina böner? Forskarna antar att Åbo domkyrka ett populärt pilgrimsmål,

Om att vara tio år

BOK

Yokos nattbok

Författare: Annika Sandelin

Förlag: Schildts & Söderströms 2014

Yokos nattbok är en mellanåldersbok om Yoko som går i fyran och kämpar med

problem som en pinsam mamma, en bästis som lätt blir arg på henne, en störrande lillebror och iskal-la händer.

Vardagligt på gränsen till lakoniskt? Jovisst, en bit in i läsningen tänker jag att berättelsen påminner lite för mycket om en verklig tio-åringars dagbok. Den dramaturgiska kurvan är ganska så rak. Men sen händer nå-

got, och det är Yoko som händer.

Hon är helt enkelt en bedårande vanlig hjältinna av den sorten som nästan vem som helst kan identifiera sig med. Efter ett tag sitter man där och har iskal-la händer tillsammans med henne.

Bitvis är den här boken rolig, men den är inte underhållande på samma sätt som till exempel **Monica Vikström-Jokelas** *Ellen Anorlundaböcker*, som den

lite påminner om. *Yokos nattbok* är allvarsammare, lite mer bekymrad.

Annika Sandelin dyker alltså modigt in i en vardag där det inte händer särskilt mycket mer än sådant som ofta händer i folks liv: man måste dansa med någon som mobbar en, man rodnar, man vet inte vem man ska leka med, man är rädd.

Jag uppskattar särskilt att Sandelin anstränger sig för att göra de personer som

avporträtteras mindre endimensionella, och där lyckas hon faktiskt bäst när det gäller de vuxna – kanske med undantag för modern, den stereotypa explosiva konstnären.

Såväl den arga grannen som läraren som inte kan hålla ordning illustrerar en berättelse som handlar om mognad, om perspektiv. Det vill säga om att bli äldre.

Det känns verkligt.

SOFIA TORVALDS

även om det inte finns källmaterial som stöder antagandet. Efter att **Magnus II Tavast** hämtade med sig föremål från sina resor hade domkyrkan en fin relikksamling. Men många pilgrimer reste också till Vadstena och ännu längre bort.

När man jämför finska pilgrimsvandringar med dem i Mellaneuropa ska man minnas att det i Europa kunde vara 20 kilometer till närmaste helgongrav. Här i Finland måste man först ta sig till Åbo eller någon annan hamn, sedan till Stockholm och därifrån 200 kilometer till Vadstena. Att göra resan till det så kallade "egna" helgonets grav var ett enormt projekt.

Den första finländska berättelsen om ett helgon är Henrikslegenden – den där om biskop Henrik som Lalli mördade på Kjulo träskis is. Även om det kan tyckas fattigt att bara ha ett eget helgon får vi ändå vara glada över vår Henrik – i Baltikum har de inga "egna"

SARI KATALAJA-PELTOMAA är historiker och forskare. FOTO: SOFIA TORVALDS

helgon alls. Henrik blev mycket populär i Finland och gjorde sig särskilt känd för sina helande krafter.

Sari Katalaja-Peltomaa säger att den traditionella bilden av reformationen

länge var att Finland inte egentligen hade hunnit bli ordentligt kristnat under den katolska tiden, att den "riktiga" finländska tron så att säga kom med reformationen.

– Det här ifrågasätts i dag. Ny forskning visar att många seder som hade att göra till exempel med helgonkulten levde vidare ganska länge. Reformationen i Finland betydde till en början inte så mycket mer än att kyrkans egendom konfiskerades och kanske att mässan översattes till finska – men delar av mässan hade lästs på finska också under den katolska tiden. Det nya kom långsamt och i små steg. Från slutet av 1600-talet finns uppgifter om att folk fick böter till exempel för att använda radband. Det katolska försvann inte så snabbt och problemfritt som man låtit först.

Museet Vapriikki i Tammerfors öppnar i slutet av januari en stor utställning om de medeltida pilgrimsvandringarna.

En liten (praktisk) instruktionsbok till livet

BOK

Om sann gemenskap – att leva i en kapitalistisk hederskultur

Författare: Patrik Hagman
Förlag: Fontana Media, 2014

Patrik Hagman, docent i systematisk teologi vid Åbo Akademi, har fått välförtjänt uppmärksamhet för sin kritik av kapitalismen och för lanseringen av begreppet "den kapitalistiska hederskulturen". Hans nya bok *Om sann gemenskap* (en fristående fortsättning till boken *Om kristet motstånd*) är i grunden en etisk handbok.

Kritiken av kapitalismen och hur vi människor mer och mer tenderar förhålla oss till varandra på dess villkor går som en röd tråd genom boken. Hagmans styrka ligger i hans förmåga att spåra upp fenomen och beteendemönster i samtiden och hitta deras smärtpunkter.

Boken är överraskande praktisk och ger riktlinjer för hur vi kan förhålla oss till mode, smarttelefoner, politik, vänskap, sex, pengar, mat, avund, tacksamhet, arbete på ett sätt som snarare motarbetar den kapitalistiska hederskulturen än befrämjar den. Författaren är inte blåögd och anser inte att vi ska störta kapitalismen (eftersom det ser ut att vara en omöjlighet), men att vi nog kan "slänga grus i maskineriet". Mer anspråksfulla än så anser Hagman inte att våra mål bör vara.

Han menar att det kristna alternativet till den kapitalistiska hederskulturen inte ligger i en kristen världs-

bild, lära eller moral, utan i kristen tillbedjan. Denna tydliga tes i hans resonemang är också stötestenen för många av dem som läser Hagman. För det är med full tydlighet han anför att det är gudstjänsten vi måste vända oss till för att bryta den kapitalistiska hederskulturen, och han ger oss egentligen inga alternativ.

Missförstå mig inte, kapitlet om gudstjänsten är viktigt, nödvändigt rent av. Men Hagman skriver att vi måste anstränga oss för att upptäcka charmen i gudstjänsten, och den fråga som då uppstår är av vem vi kan förvänta oss denna ansträngning. Även om han inte påstår att gudstjänstfirandet ska vara de påstås projekt är det i någon mån det som blir kontentan.

Problemet med diskussionen om gudstjänsten är att förespråkarna och motståndarna har svårigheter att mötas i samtalet om dess relevans. Hagmans bok ska ses som ett inlägg i den diskussionen, men jag hade uppskattat tydligare praktiska förslag i hur gudstjänsten ska öppnas (eller ska den det?) för den stora massa för vilken den är obegriplig.

Men även gudstjänst-skeptiker hittar med enkelhet guldgrubben i *Om sann gemenskap*. Om gudstjänsten känns för knepig kan man kanske gripa tag om tacksamheten. Vårt samhälle bygger på två grundtankar, skriver Hagman: att vi har rätt till det vi har och att vi borde ha mer. Punkterna är direkt kopplade till kapitalismen och skapar både sociala orättvisor och miljöproblem. Tacksamheten underminerar dem båda.

CHRISTA MICKELSSON

PATRIK HAGMAN utvecklar i boken *Om sann gemenskap* alternativa sätt att leva i en kapitalistisk värld.

Folkets Dagblad intar Wasa Teater

TEATER. Att göra teater av tecknade serier är inte lätt. I synnerhet när serierna handlar om dagspolitiska händelser på nittio-talet.

Patrik Back och **Ann-Luise Bertell** har dramatiserat **Leif Sjöströms** tecknade serie *Folkets dagblad*, som publicerades i Vasabladet 1991–2012, för Wasa Teater.

Ur ett österbottniskt perspektiv känns det viktigt att

de gjort det. Och visst har Wasa Teater också lyckats skapa en sjöströmsk anda över det hela. Mycket tack vare Robert Backs scenografi, **Nina Silverbergs** kostymer och **Fia Dergokhasians** maskering.

Föreställningen påminner om en revy, där sketcherna avlöser varandra. Stadgan i det hela är ett framtidsseminarium i Sidjärv.

HÅKAN OMARS som Ole Norrbacks alter ego Sorry och Ylva Ekblad som Ulla-Maj Wideroos på Wasa Teater. FOTO: FRANK A. UNGER

Genom seminariet har Back och Bertell lyckats lyfta fram före detta politiker som **Ole Norrback** och **Håkan Malm**. Ole Norrback är föreställningens stjärna. Det är **Håkan Omars** som spelar Norrback, **Susanne Marins** gör rollen som **Ann-So-fi Backgren**.

En känsla av aktualitet skapar författarna genom att ge **Carl Haglund** en be-

tydligt större roll än vad han hade i serierna.

Musiken, som **Stefan Lindblom** skrivit, förtjänar ett speciellt omnämnande. Sjöström kommenterade ofta lokala händelser i Malar och Vasa och viss kunskap om regionpolitiken där underlättar förståelsen för pjäsen. En underhållande kväll på Wasa Teater.

JOHAN SANDBERG

KRYSSET NOVEMBER

	STAD Upp 11	GER FÄRDIG- HET?	RESO PÅ FINSKA	KORRO- SION	STYCK	NÖD- SIGNAL	HUM	INDIV	HAND- ARBETA
	→						HAMA- ARM SLANGA		
	ADAMS HUSTRU			FILLO- SOFER Apr 7 18					STAD I NORD- AFR KA
	LITEN SMÖRGA MÖRKOR 2 Tim 1:5				DRÅ TSPINNER STOSKAR MOTOR CYKEL				
	GIRIG			SMÖRJA	ADAN ÄR EN SÅDAN	BMA 20 4			
						DRYCK	TILL LONDON		POJK- NAMN
MÄKTIG MAN Esra 4:16	↓	ALSTER FAKTURA	INCITA- MENT	I BREV- SLUT	ARSENIK	KLOCKA	KÄMPI I SMIT- DEL AV KRONA		
						SKÄKTA	HANDLAR OM INDIEN	STAD JOS 19:37	
ÅSKÄD- NING			VI SOM OBJEKT STAD I NEBRASKA		SKRIVNA WORLD WIDE WEB			VERKTYG PSYKES SÄLLFVN	FÄGEL
				JOBBAR	STAD I ÖSTERRIK KÖR- HALLEN		TROLL- FLÖJTEN	KALLAS MARIA	IRRITERA FILMOLJ BTK DEG PASTIKAR
LÄKARS		KUNG AV SHEKAR I HOS 10:1 KÄTTLIG LÄNDE KÄMP				FÄGEL			JUPITER PLAN- RONALD I USA
		SOFI FÖRDRAR SYRE FLIMMER HÄR			REPRO- DUKTIONER YLVA MARLISCH			ENGELER PÅ STIBELNS HADARA	
HAND- LING	→					OCKSA EN ZARIN ÄMNE			TYSK TEOLOG GE
LEENDI	ANSIKTE FLICK NAMN			STRÄL- PUMP			OSANN HISTORIA NORM		BRASA
			BUNLING SVAN TÄNS STÄM		LIK- GILTIG SILVER		ASTAT KUSTAR- TILLE- RIET		HÄNGER SIG FAST
OTUR BLIR UPP SKJUTNA			LÄGGAR SKYTT		HALS- DUK		FINNAR		JORD- BANK
					HA		KORP- GLUGG		DRÄR AR KIGALI HUVUD- STAD

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

OKTOBERKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Saga Tarvos**, Jakobstad, **Carita Sjöberg**, Kimito och **Hedvig Halén**, Paipis.

**VINN
BÖCKER!**

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 9 december 2014 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. **Märk kuvertet "Novemberkrysset"**. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. **Lycka till!**

Namn & adress:
.....
.....
.....

	LATA TÄTT RÄTTAN	S	LAUS- ONAN CAN 20 20:22	A	STUNDEN VÄN- NÄRAN	A	VIND- STRÖ	A	KLIN- GÖRAN	SVANEN FLUG- DOLAN	GAT I EMARE KORNNAN	I	BMA 2014
	→	H	A	R	→	F	I	N	N	S	↓	V	SÄGER KÄR
SVEDEN ÖLORNA		A	P	A		A	L	N		A	D	A	M
		A	L	P	R	O	S		A	O	R	S	E
KRIST- LENDAN JAN VIK BOVARE		O	L	A	V	I	N	E		T	O	A	
FISKA		M	E	T	A		I	S	A	K	↓	U	
MÄNGD	↓	K	V	A	N	T	I	T	E	T	O	A	S
OM MÅNS KÄRRE KÄRRE		E	M	M	A	U	S		F	I	S	K	
		A	D	R	E	S	S		A	N	B	E	R
STÅR EN PÅST TÄRRE PÅST		H	A	J		N	A	V	H	A	N	D	
		R	U	F	S	I	G		R	T	K	A	N
DRÄNING STRÅM PÅRDA		G	E	L	E		S	N	A	R	T		
SOV STYCK STRYCK		G	L	A	S	N	O	S	T		U	N	D
VÄRDE I		A	L	T	A		E	A	R	L		K	R
		E	R	B	A	R	M	L	I	G		S	K
BRÄN- TÄRRE		E	O	S		N	A	G	A	J	K	A	N

UR EVANGELIET

”Herre, när skulle vi ha sett dig hungrig eller törstig eller hemlös eller naken eller sjuk eller i fångelse och lämnat dig utan hjälp?”

Läs mera i Matt. 25:31-46

OM HELGEN

Det goda redan här och nu

Domsöndagen handlar om både ansvar och befrielse. Den här söndagen är kyrkoårets sista, ett slags nyårsafton när vi funderar över var vi befinner oss nu och vad som en gång ska komma. Gud har gett oss ett förtroende att ta hand om varandra och skapelsen och skapa den goda och rättvisa tillvaron redan här och nu.

Samtidigt heter söndagen också Kristi konungaväldes söndag och visar därmed på den tid vi hoppas på när kärlekens rike råder över himmel och jord.

RUNT KNUTEN

Snart tändas tusen juleljus.

Ljusstöpning i församlingshemmet i Sund tisdag kl. 18.

STILLA DIG INFÖR ADVENT...

Öppen Snoanvecka 3-7.12.

Kom och upplev Snoans unika miljö för en eller flera dagar.

Julkappstips:

- * Retreat för mammor med möjl. till massage 6-8.3.2015.
- * Jubileumsskriften *Röster från Snoan* å 10€.

Fråga din församling eller beställ via Lärkkulla.

- * Stöd retreatarbetet i Finland och Egypten

FI93 5549 0420 0000 82 "Retreat 2014-15".

www.larkkulla.net, retreat@larkkulla.net, 019 2757 200

INSIDAN

Ansvärg redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRÄKTELSEN STEFAN DJUPSJÖBACKA

ILLUSTRATION: FILIPPA HELLA

På rätt led

NÄR VI ställs inför det oförklarliga, det orättvisa, det grymma och hemska, ställer vi oss på nytt de frågor som ständigt har gäckat oss. ”Finns det ingen rättvisa i världen?” ”Var finns den kärlek som ställer allting till rätta?” ”Vem har sist och slutligen makten i tillvaron?” ”Är det någon mening att jag kämpar för det som jag anser för gott, sant och rätt när allt ändå slås i spillror?”

Det är dessa evigt brännande frågor vi ställs inför på kyrkoårets sista söndag med namnet domsöndag. Den heter också Kristi konungaväldes söndag och påstår att Jesus Kristus är Herre över allting. Stora anspråk som kan vara svåra att acceptera när så litet verkar synas av någon sådan makt.

Ändå hävdar Kristi kyrka att det är denna tro – tron på att det är Gud som till sist har makten i sin hand – som ger hopp att kämpa vidare även om det ser mörkt ut för det mesta.

Den berättelse som Jesus överlämnar till sina efterföljare handlar om domen vid världens och tidens slut. Han ser fram emot den dag när ondskan är besegrad och han själv skall sitta vid Guds högra sida och fälla domen. Vad kan ett sådant domslut innebära?

Maktbalansen. Visionen innebär att ingen längre frågar: var finns Gud i allt detta som utspelas? Det står klart för alla vem som har den yttersta makten. Men det är en märklig makt: allt när sin fulländan av det som Jesus har låtit oss ana om Guds märkliga makt. Den ställs mot de jordiska furstarnas och härskarnas handgripliga makt. Jesus visade på kärlekens annorlunda maktspråk som utan våld rubbar terrorbalansen. Domaren är vår bror som har berättat för oss vad verklig makt innebär.

Rättvisabalansen. Vi förväntar oss att den kosmiska rättvisan skall återställa allt det som här i jordisk historia varit vrängt. Här i livet utdelas inte lön efter förtjänst. Trots goda föresatser. Här i världen belönas inte godhet med framgång och lycka. Vi skriar högt när vi ser att livet inte är rättvist. Den innersta domen har därför uppfattats som Guds sätt att i slutändan återställa rättvisabalansen. Men domsberättelsen har överraskande drag. De dömda – både bortvisade och hemkallade – såg domslutet som en stor överraskning. Domen kunde inte förutses. Jesus har ju visat att Guds löneutbetalning kan vara överraskande.

Kärleksbalansen. Vi får lita på att om det är Gud som har den yttersta makten, så låter han den präglas av kärlek. Makten och rättvisan präglas av kärlekens förtecken. ”Jag skulle vilja våga tro att kärlek är den makt som ändå världen bär” (Psb.344:1).

Stefan Djupsjöbacka är pensionerad kyrkoherde i Sibbo.

#bönetwitter

”Herre Jesus, gör mig beredd att möta din kungliga makt.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Mal. 4:1-2

ANDRA LÄSNINGEN
1 Kor. 15:22-28
eller Hebr. 12:18-25

EVANGELIUM
Matt. 25:31-46

Domsöndagen, Kristi konungaväldes söndag. Temat är ”Kristus, Herre över allting”.

PSALMFÖRSLAG

445, 134, 143, 489 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Eskatologi är läran om de yttersta tingen. Inom kristendomen handlar eskatologin om Kristi återkomst och fullbordandet av Guds rike.

Uppenbarelsen är känd för sina eskatologiska skildringar, men Jesus talar också på många ställen i evangelierna om den kommande yttersta tiden.
Källa: Wikipedia

VECKANS PERSON

STEFAN DJUPSJÖBACKA är pensionerad kyrkoherde med djupt intresse för tvärvetenskaplighet. Främst är han notorisk bokslukare och musikkonsument på alla musikområden.

KALENDERN 21-27.11

DOMPROSTERIET

BORGÅ
SÖ 23.11 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Veteranernas kyrkosöndag. Maria Lindberg, Wilén, Tollander, Runebergskören, Simon Lampenius Gudstjänstgrupp, lägerdeltagare.
KL. 14: KRÄKÖKRETSEN FIRAR NATTVARDSMÄSSA i Sjötorp, Wilén, Söderström

LAPTRÄSK
SÖ 23.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Mia Aitokari
On 26.11 kl. 9.30: Vuxen-barn i församlingshemmet, Elin Lindroos
OBS HÖGMÄSSOTIDEN ÄNDRAR TILL kl. 10
SÖ 30.11 kl. 10: i kyrkan. Kom och sjung Hosianna, första advent, Familjemässa, Barnklängen, Cantando, Eva-Lotta Blom, Karmen Kelk. Efteråt kyrkkaffe och saft i lilla kyrkan.
Församlingsvalets resultat: kan ses på vår hemsida www.lapptraskevl.fi

LILJENDAL
LÖ 22.11 kl. 18-21: Cellis-bibelstudiegrupp på Mariagården
SÖ 23.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan(OBS! platsen), Stina Lindgård, Mia Aitokari
TI 25.11 kl. 10: Vuxen-barngrupp på Mariagården, Gina Nyholm
VI ÄNDRAR HÖGMÄSSOTID TILL KL. 12!
SÖ 30.11 kl. 12: i kyrkan Kom och sjung Hosianna på första advent, familjemässa, Barnkören, Liljendal kyrkokör, Eva-Lotta Blom, Gina Nyholm, Karmen Kelk. Missionens kyrkkaffe på Mariagården

LOVISA
Robin Hund och hans glada orkester: lö 22.11 kl 15 i Kulturhuset Grand i Borgå, Lovisaklängen medverkar Gudstjänst med små och stora + fest: sö 23.11 kl 12 i Valkom kyrka (OBS! Platsen!) af Hällström, Tollander, Lovisaklängen. Ingen gudstjänst i Lovisa kyrka
Bisagruppen: må 24.11 kl 18 i Vesperhemmet – 2 Petr. 1-3
Pensionärerna: ti 25.11 kl 13 i församlingsgården
Ungdomskören: ti 25.11 kl 14:30 i kyrkan
Morgonkaffe: to 27.11 kl 8:30 i Tikva
Barnens adventsyrka: to 27.11 kl 9:30 i kyrkan, Kaustell, Tollander
På kommande:
Tvåspråkig adventsmässa: sö 30.11 kl 11 i kyrkan

PERNÄ
Café Mikael: fr 21.11 kl. 10-12 i Mikaelstuga, Jorvasvägen 1. Jeannette Sjögård-Andersson.
Högmässa: sö 23.11 kl. 10 i Pernä kyrka. Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski.
Bagnäs-Tervik diakonibasar: sö 23.11 kl. 13 i Tervik ungdomslokal. Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski, Jeannette Sjögård-Andersson.

Skolgudstjänst: ti 25.11 kl.10 i Pernä kyrka.
Pensionärssamling: to 27.11 kl. 12 i Byagården, Sarfsalö.

SIBBO
Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa Katja Korpi, Camilla Wiksten-Rönnbacka, gudstjänstfrivilliga.
N Paipis bykyrka: Sö kl 10 mässa Korpi, Wiksten-Rönnbacka.
Veckomässa på Elsie: Fr 21.11 kl 10:30, Stefan Djupsjöbacka, Lauri Palin.
Kyrkans Ungdoms lördagssamling med Kyrkobrodererna: Lö 22.11 kl 18, Prästgården. Gäst: Mikael Grönroos.
Kungens klubb: Må kl 15:30, Kyrkoby församl. hem. Isabella Munck, Kjell Lönnqvist.
Kaffekör: Ti kl 10:30, Prästgården. Palin.
Box Missionskrets missionsauktion: To 27.11 kl 18:30, Bykyrkan Tabor i Box, Grönkullav. 142. Andakt: Djupsjöbacka.
Lunch för närståendevårdare: Fr 28.11, Kyrkoby församl. hem. Anmälingar till Ann-Christine Wiik, 050 566 3691 eller Ann-Lis Biström, 050 566 3690.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 21.11 kl. 10: Nallegudstjänst i Mariakapellet. Repo-Rostedt, Fogelberg.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högborgsgården, Högborgsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
SÖ 23.11 kl. 10: Körmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Almqvist, Fogelberg, Roströsten och Passionärerna. Kyrklunch.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Westerlund, Enlund. Manskören Manifestum. Kyrkkaffe.
kl. 15: Mässa i Seniorhuset. Westerlund, Almqvist.
Må 24.11 kl. 11-12: Cellverksamhet ”Guds närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl. 10-11.30: Familjemåndag i Hörnan. Wiklund.
Ti 25.11 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Julia Tamminen.
kl. 19: Tomasmässa i Johanneskyrkan. 20-års jubileum. Minna Silfvergrén, biskop Björn Vikström.
On 26.11 kl. 14: Mariakretsen med adventskaffe. Högborgsgatan 10 E, 2 vån. Frände.
kl. 14-15.30: Diakoniträffen i S:t Jacobs församlingssal. Salenius.
kl. 16-18.30: Family fun i S:t Jacobs kyrka. Information: nenne.lappalainen@evl.fi

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12
Utfärd i adventstid: med festmiddag och program för Johannes församlings medlemmar på restaurang ALIA, Blåbärslandet, tisdag 16.12 kl. 15-19. Pris 20€. Avfärd från Kiasma

kl. 14.30. Anmälingar senast 26.11 till Barbro Ollberg per tfn 050 380 0656 eller barbro.ollberg@evl.fi.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3 LÖ 22.11 kl. 10-12: adventspysel (2 vån). Möjlighet att pyssla julkappar till släktingar eller dekorationer till hemmet. Kom med hela familjen, med en kompis eller på egen hand. Församlingens hjälpledare finns på plats för att hjälpa till när det behövs. Frivillig material- och serveringsavgift. Ingen anm.
LÖ 22.11 kl. 10-10.45: lördags klapp & klang (9 mån-4 år med vuxen) med Daniela Forsén (2 vån). Ingen anm.

SÖ 23.11 kl. 12: högm, Ahlfors, Mauriz Brunell, Mimi Sundroos, Matteus blåsenssemble. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
Må 24.11 kl. 18 samlas kvinnor mitt i livet (2 vån).
On 26.11 kl. 8.30-9: morgonmässa, Ahlfors. Morgonmässa varje onsdag i Matteuskyrkan.
On 26.11 kl. 14-20: Öppet hus för ungdomar. Häng, läxläsning, spel, prat... Mellanmål kl.16.
On 26.11 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom –mässa, Forsén. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.

To 27.11 kl. 13-14.30: Torsdagsträff (2 vån). En grupp för Dig som vill ha trevlig gemenskap med sång och samtal. Kaffeservering.
Seminarium med diakon Inga Pagréus: från S:ta Clara kyrka i Stockholm

21-22.11 2014, Andreaskyrkan i Helsingfors, Högborgsgatan 22
Fr 21.11 kl. 18: diakon Inga Pagréus berättar om det diakonala arbetet. Sång av Daniela Forsén och Staffan Strömsholm, aftonandakt, kvällste. LÖ 22.11 kl. 15: diakon Inga Pagréus berättar om frivilligarbetet. Helig dans med kantor Marianne Sundroos. Frivilligarbetare är speciellt välkomna till den här samlingen.
kl. 17: Servering av sallad och bröd, kaffe.
kl. 18: Diakon Inga Pagréus berättar om bönen. Lovsång med Andreas Forsberg. Förbön, nattvard, kvällste. Inga Pagréus’ alla tal simultantolkas till finska. Ingen anmälan. Kollekt till arbetet i S:ta Clara. Seminarier och serveringen är gratis.
Arrangör: Helsingfors prosteri/diakoniarbetet, Helsingfors kyrkliga samfällighet, Andreaskyrkan.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Fr 21.11:
- kl. 10 Musiklek i Haga: Vesperv. 12, 2 vån. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Ledare Sussi Leskinen.
SÖ 23.11:
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Lassus, Ahlberg. Kyrkkaffe.
- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Petruscentret, Vesperv. 12 A.
Må 24.11:
- kl. 18 Bibelträff: i Måns kyrka, Församlingssalen. Föredrag om

KONSERT ADVENT

Studentkörer i Åbo och Ekenäs

Studentkörerna Florakören och Brahe djäknar håller tillsammans med Akademiska orkestern sina traditionella adventskonsert i Åbo Domkyrka. Körerna framför musik av bland annat Pärt, Mendelssohn och Sibelius.

Även detta år bjuder körerna också på en gratis periferikoncert. I år ges denna konsert i Ekenäs kyrka lördagen den 22.11 kl. 18.00. I Åbo uppträder körerna och orkesterna traditionsenligt inför första advent: fredag 28.11 kl. 19.00 och lördag 29.11 kl. 20.00. Biljetter säljs på Luckan i Åbo eller via Lippupiste.

Julkonsert: sö 23.11 kl 14 i kyrkan, med Kristoffer Streng, Sarah Nedergård, Sonja Bishop och Robert Granholm. Inträde 20 euro/10 euro barn under 12 år. Arr. Folkhälsan i Korsholm r.f. och Vasabygdens Marthadistrikt.

Bön för alla: sö 23.11 kl 17 i KH. Barnpassning, servering.

Karacafé: ti 25.11 kl 10 i Socken. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

Missionsauktion: ti 25.11 kl 18.30 i KH. Måklare Folke Forsberg. Gåvor mottages med tacksamhet!

Träffpunkt Socken: onsdagar kl 10–14, aktiviteter och samvaro för daglediga, soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppis.

Skolornas och Dagvårdens adventskyrka: fre 28.11 kl 9 och 9.45 i kyrkan.

PETALAX
Samling för pensionärer och daglediga: fr 21.11 kl 13 Gäst: Gun-Lis Langgärds. Björklund, Brunell, Kontakten, Norrgård, servering, taxi
Skriftskola: lö 22.11 kl 10–15
Gudstjänst: sö 23.11 kl 11 Björklund, Vidjeskog

REPLÖT
Biskopsvisitation 21–23.11.2014:

Fredag 21.11: Björkliden kl. 13. Äldringsservicen i skärgården. Socialdirektör Alice Backström, biskop Björn Vikström m.fl. Servering. Andakt.

Lördag 22.11: Föreläsning om förtroendevalda och frivilliga medarbetare.

Björkö kyrka kl. 18: Sång- och musikgudstjänst. Bettanz, förs.kör m. fl. Efteråt kvällste och program i Björkögården.

Söndag 23.11 Högmässa: i Replot kyrka kl. 10. Predikan biskop Björn Vikström, Kaski, Wargh, förs.kör. Kyrktaxi från alla byar, Granholm från Björkö, Häkans från övriga byar.

Lunch till förmån för missionen: i förs. hemmet efter högmässan. Pris 10 €. (Ingen anmälan behövs). Visitationsstämma: omedelbart efter lunchen. Alla varmt välkomna!

Småbarnens julkyrka: i Replot to 27.11 kl. 9:30. Kaski, Wargh. Efteråt saft och pepparkaka på kyrkbacken.

SOLF

Gudstjänst: sö kl. 10, Leif Snellman, Anders Kronlund.

Söndagsskola: sö kl. 10.

Måndagssamlingens auktion: må kl. 19 i förs.hemmet. Kom och ropa in bakverk, handarbeten och annat smått och gott. Gåvor mottages! Servering.

Lovisas Missionsstuga: öppnas första advent efter gudstjänsten. Efter det öppna kl. 11–15. Välkommen att ge överblivna saker och att fynda i utbudet! Behållningen går till Finska Missionssällskapet och vänförsamlingen i Estland.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

Missionslunch: lö 22.11 kl. 11.30–13.30 i stora församl. salen, Skolhusg. 28. Laxsoppa, pannkaka, kaffe 8€/vuxna, 4€/barn (4–12år). Andakt kl. 11.30 Gunnar Särs.

Bön o lovsång: lö 22.11 kl 18 i Kryptan. **Tvåspråkig Lotta Svärd minnesgudstjänst:** sö 23.11 kl. 10, Krister Koskela, Tor-Erik Store, Mikael Heikius, Lot-takören, dir. Katarina Korkman, Flottans musikkår. Servering i Kryptan.

Ökenmässa: sö kl. 13, Gunnar Särs avskedspredikar, Siv Jern, Tref.kyrkans kör, dir. Mikael Heikius. Gunnar Särs avtackas vid kyrkkaffet i stora församlingshallen efter mässan. Ordet fritt.

Morgonbön: to 27.11 kl 9 Store, Andersson.

Heia församlingens adventsfest: sö 7.12. Festmässa kl. 13. Efteråt julgröt, skink-smörgås, kaffe o program i Kryptan. Ingen anmälan behövs. Anm. om specialdiät senast 1.12 tfn 06 3261 309.

BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1 pm, Orori, Smart.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA

Gudstjänst: sö kl. 10, Kaj Fagerholm, Janne Hänninen, Mikael Heikius.

Dans i heligt rum: sö kl 18, Jern.

SUNDOM KYRKA

Kvällsmässa: sö kl. 18, Lindblom. Vörå kyrkokör, dir. Martin Klemets, Sundomkören, dir. Monica Heikius.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr kl 19: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.

Sö kl 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Ravall, Samuel Forsblom trumpet.

– **Kl 18:** Kvällsmöte för alla åldrar i församlingshemmet, Per Stenberg, söndagsskola.

Må kl 13.30: Symöte i Fyren, Smeds,

TV-INSPELNING

Vackraste julsångerna i Sibbo

Fredagen 28 november kl. 19 sjungs De Vackraste Julsångerna i Sibbo kyrka. Evenemanget spelas in och sänds i Yle Fem på annandag jul. Kören Amigo Choral uppträder, och det blir även allsång. Programvärdar är **May Wikström** och **Rolf Steffansson**. Finska Missions-sällskapetets missionärer medverkar genom videoklipp. Medverkar gör också tf. kyrkoherde **Camilla Ekholm** och kantor **Lauri Palin**. Alla varmt välkomna!

– Fr 14 i Pedersheim, Jan-Erik Nyholm

– Må 13.30 Flyngårdets pensionärshem, Eklund

– To 27.11 kl. 17.30 i Pedersheim, Källby fridsförening

Kyrkokonsert: Fr 19 Trofasthet i kyrkan, Mrs Bighill Singers, Heidi Storbacka, Markus Wargh, Mikael Svarvar, Boris Salo återger utdrag från Markusevangeliet, inträde 10 €

Forsbykören: Fr 19 övar i bykyrka

Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet, Bennäs

Domsöndagsmöte i Källby bönehus: – Lö 19 Boris Sandberg, S. Erikson, sång Bengt Forsblom

– Sö 14 Bertel Häger, Kaj Granlund, Frank Isaksson, sång Göta Häger

Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, lit. Erikson, pred. Häggblom, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom, textläsare Nina Wikström, dörrvärdar Bennäs

Basarer: – Sö 14 i Lövvö bönehus, Erikson

– To 27.11 kl. 18.30 i Forsby kyrka, andakt, snabblotteri, auktion, servering

Sammankomst: Sö 15 i Flyngängens bönehus, Rune Östman, tolkning

Symöte: Ti 13 i Källby bönehus

Bönegrupp: Ti 18.30 i Kyrkhemmet, Bennäs

Prepkurs inför äktenskap: 9–11 ja-

Esbo kyrkomusikvecka

Möten

23–30.11.2014

60 a BackRock to 27.11. kl. 20 i Esbo domkyrka

www.espoonkirkkomusiikkiviikko.fi

nuari 2015, Merilä lägergård. Tips på fin förlovningspresent/julklapp till unga par! Info och anmälan före 2.1 till församlingskansli tfn 040-3100440 eller lena.sandberg@evl.fi

PURMO

Lö 19.30: Missionskväll i Ävist bykyrka, Evans Orori, Bo-Greger Nygård.

Sö 18: (Obs tiden!) Högmässa, Granlund, Johansson.

Må 18: Karutfärd till samling för män i Terjärv. Start från Kyrkhemmet.

Ti 13: Missionsgrupp i Lillby pensionärs-

hem, Byskata.

On 19.30: Projektören Julkören övar i Kyrkhemmet, Granvik.

TERJÄRV

Församlingkväll: to 20.11 kl.18.30. Tema: Mission. Fam. Dahlbacka, barnkören, barnpassning, Servering.

Högmässa: sö 23.11 kl.10, khden, S. Lönnquist, Stig Dahlvik, trumpet. Karlebynejdens pensionärers kyrksöndag.

Finsk högmässa: sö 23.11 kl.12, khden, S. Smedjebacka, Mariat

Strängbandsövning: sö 23.11 kl.19 Bengt Forsblom, fh

Karasamling: må 24.11 kl.19, Jan-Erik Sandström

LEDIGA TJÄNSTER

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

Kyrkoherdetjänsten i (nya) Närpes församling
Språkraven är utmärkte muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

Kaplanstjänsten i Hangö svenska församling
Språkraven är utmärkte muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och nöjaktigt förmåga att förstå finska.

De som valts till tjänsterna skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsterna söks hos domkapitlet i Borgå stift senast 12.12.2014 kl. 15.00.
Adress: PB 30, 06101 Borgå

DELTIDSTJÄNST SOM KANSLIFÖRESTÅNDARE

Kyrkslätts svenska församling lediganslår en deltidstjänst som kansliföreståndare (22 h/vecka) i arbetsavtalsförhållande att sökas senast den 12.12.2014 före kl. 15.00.

Tjänstens kravgrupp är 402 (61% = 1232,97 €).
Årsbunden lönedel högst 15%.
Prövotid: 4 månader.
Tjänsteplats: församlingshemmet i Kyrkslätts centrum.
Kompetens: lämplig examen på institutnivå, yrkeshögskoleexamen eller branschknäddom och praktisk erfarenhet.
Språkrav: fullständigt behärskande av svenska och god förmåga att använda finska i tal och skrift.

Tjänsten ska tillträdas 1.2.2015. Läkarintyg bör företes före mottagande av tjänsten.

Närmare uppgifter: kyrkoherde Lars-Henrik Höglund tel. 0400 464 096.
Ansökan riktas till: Församlingsrådet i Kyrkslätts svenska församling, PB 26, 02401 Kyrkslätt

www.kyrkslattsvenska.fi

KYRKOSTYRELSEN

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma administrationen, ekonomin och verksamheten inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) verkar inom kyrkostyrelsen som ett serviceorgan för kyrkans verksamhet på svenska.

Kyrkans central för det svenska arbetet söker en Koordinator för sociala medier

Koordinatorns uppgift är att utveckla, koordinera och stöda enhetens arbete i sociala medier samt planera och delta som sakkunnig i kyrkans utbildning i sociala medier.

Koordinatorn skall ha lämplig högre högskoleexamen och dokumenterad erfarenhet av verktyg och närvaro i sociala medier. Dessutom krävs god kännedom om kyrkan och framförallt Borgå stift. Koordinatorn skall ha utmärkt förmåga att använda svenska och nöjaktigt förmåga att använda finska i tal och skrift. Den som väljs bör vara konfirmerad medlem av Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Arbetet inleds 1.1.2015. Lön enligt kravnivå 602. Innan arbetet inleds ska den som valts visa ett godtagbart intyg över sitt hälsotillstånd. Arbetsplatsen är Kyrkostyrelsen, Kyrkans central för det svenska arbetet, Södra Kajen 8, Helsingfors. Närmare information om tjänsten ger ledande sakkunnig Lucas Snellman (09) 1802 526 / 050 5668 230, eller direktör Sixten Ekstrand (09) 1802 550 / 040 1426 674.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen i främsta rummet via den elektroniska rekryteringswebben sakasti.fi/tyopaikat eller till Kyrkostyrelsens registratorskontor på adressen PB 210 (Södra kajen 8) 00131 Helsingfors senast den 5.12.2014 kl. 15. Ansökninghandlingarna returneras inte.

www.evl.fi/rekrytering

KYRKOSTYRELSEN

Kyrkans informationscentral är en specialenhet vid Kyrkostyrelsen som ansvarar för Evangelisk-lutherska kyrkans riksomfattande kommunikation. Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Kom med och skapa kyrkans kommunikation!

Kyrkans informationscentral lediganslår ett arbete som WEBBKOMMUNIKATIONSCHEF

Vi söker en mångsidig kommunikationsspecialist till Kyrkans informationscentrals webbtjänstenhet. Enheten som består av team koordinerar och leder arbetet för att utveckla kommunikation och interaktion på nätet, utvecklar och tar i bruk tjänster och stödtjänster samt leder kyrkans arbete på webben och i sociala medier. Webbkommunikationschefens uppgift är att leda och utveckla arbetet inom ansvarsområdet och vara chef för enhetens personal. Chefen ingår i Kyrkans informationscentrals ledningsgrupp.

Platsannonser i sin helhet och mera information om behörighetskraven finns på adressen evl.fi/rekrytering.

Ansökan inklusive bilagor riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas i första hand via den elektroniska rekryteringstjänsten på adressen sakasti.fi/tyopaikat senast den 5 december 2014 kl. 15.00.

Frågor besvaras av kommunikationsdirektor Tuomo Pesonen, tuomo.pesonen@evl.fi, tfn 09 1802 336 (19.11 och 3.12 kl. 9–17) eller biträdande chef Juha Rajamäki, juha.rajamaki@evl.fi, tfn 09 1802 323.

www.evl.fi/rekrytering

Finlands Lucia RÖSTA & DELTA

Luciainsamlingen 2014 stöder utsatta barnfamiljer

RÖSTA VIA WEBBEN

www.lucia.fi eller skanna QR-koden →

RÖSTA PER SMS

Skriv meddelandet enligt följande:

Nyckelord: **10e lucia x Kalle Karlsson**

Din donation,
5, 10 eller 20 €

Kandidatens
nummer

... och skicka det till numret **17240**.

RÖSTA MED RÖSTSEDEL

JAG RÖSTAR PÅ KANDIDAT NR _____

Mitt namn _____

Min adress _____

Jag bidrar med _____ € (minimi 1 euro/röst)

Jag sänder mitt bidrag via

Aktia FI12 4055 1120 0450 79

Nordea FI64 1562 3000 1093 32

Danske Bank FI74 8000 1870 8920 73

Sänd röstsedeln per post till:

Folkhälsan, Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors

Du kan lämna ditt bidrag och din röstsedel i Folkhälsans hus, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors och i Luckorna.

Din röst och ditt bidrag ska vara hos Folkhälsan 26.11.2014 före kl. 24.00.

De uppgifter som lämnats i samband med inbetalning och omröstning behandlas konfidentiellt och förstörs när insamlingen avslutats 31.1.2015. Från sms-bidraget avdras skatter och operatörsavgifter. Insamlingstillståndet 2020/2013/4814 har beviljats av Polisstyrelsen.

folkhälsan

HBL

yle RADIO VEGA

yle FEM

PÅ GÅNG

JULBASAR ordnas av Anglican Church in Finland lördag 22.11 i Mikael Agricola kyrkan, Fabriksgatan 23, klockan 12.00-15.30.

Traditionella engelska livsmedel, julkakor, plum pudding, ginger snaps, hemgjord chutney, hem-bakt med mera.

Bokbord med svenska, engelska och finska böcker.

Caféet serverar scones med mera och det finns också ett stånd som säljer afrikanska rätter. Jul-tomte, ansiktsmålning och pyssel för barnen.

DOMKAPITLET

Kyrkoherdetjänsten i Närpes församling har förklarats ledig att sökas senast 12.12.2014 kl. 15.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kaplanen i Hangö svenska församling Ann-Sofi Nylund upphör från 1.1.2015 på grund av egen uppsägning.

Kaplanstjänsten i Hangö svenska församling har förklarats ledig att sökas senast 12.12.2014 kl. 15.

Domkapitlet har utfärdat tjänsteförordnande för tf kaplanen i Korsholms svenska församling Jessica Bergström-Solborg till kaplanstjänsten i samma församling från 1.12.2014.

Domkapitlet har utfärdat tjänsteförordnande för kaplanen i Hangö svenska församling Ann-Sofi Nylund till kaplanstjänsten i Karis-Pojo svenska församling från 1.1.2015.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

En blivande familj önskar hyra 2 rummare i Helsingfors från 1.1.2015. Sara 0503641201

34-årig ordentlig, arbetande kvinna vill hyra etta i Hfors från 1.1.2015, helst under 600€/mån. Oklanderlig kredithistoria, ej husdjur. 0405109377

24 årig, rökfri, arbetande student kvinna + en katt söker lägenhet i Helsingfors. Max hyra 650€. Tel: 044-3432004

Hyresbostad i centrala Helsingfors sökes för 2 ansvarsfulla, 23-åriga ekonomistuderande. Rökfria, djurfria. Kontakta Joakim Nyström, 050 5260694

UTHYRES

Etta i Mejlans 23m2. Kokvrå, sovloft. Bra läge. 600€, 0503200300, sjoberg.oskar@gmail.com

Uthyses bost. för två kvinnl.stud.lämpligt avstånd från Arcada, eget rum gemens.vardr.badr.o kök.450€/pers.o mån tel.0405436637

DIVERSE

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö. Tel. 050 590 3780, mån-tors 9-12.

Förmånligt seniorboende med helsepension för Herrar på stiftelsen Fridhäll i Kottby, Helsingfors. Lägenheterna är ca 30 m². Fridfullt område med bra kommunikationer. Förfrågningar per Tfn. 09-777 12 213. Vardagar 9-12.

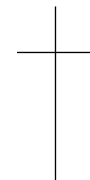
DÖPTA

Vår söta
**Aurora
Cely Regina**
född 11.8.2014
döpt 5.10.2014

Lyckliga faddrar:
Anna & Samuel Håkans
Tiia & Mikael Blomberg
Katri Salo

Stolta föräldrar:
Alina & Anders Blomberg

DÖDA

Vår kära

**Göta Irene
Bergman**
f. Nyman

* 24.6.1920 Pernå
† 24.10.2014 Grankulla

Mors grånade huvud har lagt sig till ro

Tankar och oro fått vika nu har Du gått till ett sällare bo

Till Far att tillsammans få vila.

Med saknad
**Ia, Per-Åke, Nea, Isa,
Paul med familj och
Nanny
Släkt och vänner**

Jordfästningen har ägt rum.

Tack för varmt deltagande i sorgen.

JULGÅVOR! saltshop.ax

Åländskt konsthantverk i ny webshop!
Unika handgjorda föremål i textil, keramik och silver samt vårt omtyckta kryddsalt.

De 100 första kunderna får en gåva!

SALT
KONSTHANTVERK

Sjökvarteret, tel.21505, www.salt.ax

Blomsteraffär Begravningsbyrå Fant

Vi har flyttat till nya utrymmen!

Centrumvägen 3, Smedsby

OBS! Ingång från baksidan av Valloniahuset

Självbetjäningen öppnar 24.1

Hämta blommor från vår självbetjäning även då blomaffären är stängd!

Blombutiken: 06-322 2544 Begravningsbyrå: 06-322 2744 • 050 313 8142
www.begravningsbyrafant.fi begravningsbyrafant@netikka.fi

**Uttågspolkua -
Mera fart i livet**

**Rör på dig även
på vintern med en
äkta inhemsk**

ESLA sparkstötting
- ihopfällbar
- flera storlekar

ESLA sparkcykel
- stadig och trygg
- säkerhetstestad (CE-märkt)

Tillverkad i Finland av E.S. Lahtinen Oy, Seinäjoki, p. (06) 4299 400, esla@esla.fi
Fråga efter närmaste återförsäljare av ESLA hjälpmedel för rörelse och funktion. Mera information www.esla.fi

HÄLSOPRODUKTER OCH MEDICINSKA STÖDSTRUMPOR SOM ANVÄNDS AV PROFFSEN

PÅ JOBBET, FRITIDEN OCH RESOR
DIREKT FRÅN IMPORTÖREN

NapraRehab

Simhallsvägen 2, 64230 Närpes
tel. 06 - 2243 622, fax 06 - 2243 662
www.napra-rehab.fi, info@napra-rehab.fi

Följ våra kampanjer på facebook
FACEBOOK.COM/NAPRAREHAB

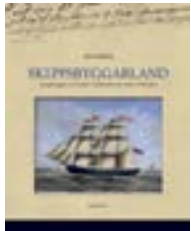
VACKRA FOTOBÖCKER!

Sara Bergström & Linus Lindholm
**LYCKAN ÄR EN
GAMMAL GÅRD**

Bertel Nygård & Mikael Herrgård
**ÖSTERBOTTNISKA
LUSTRESOR**

Kurt Gullberg
**SKEPPSBYGGAR-
LAND**

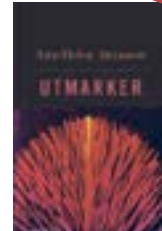
JULENS HÅRDA PAKET

Köp i din bokhandel eller fraktfritt via vår webbutik:
www.scriptum.fi/webshop

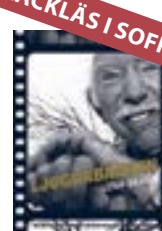
SCRIPTUM

Lena Linderborg
**ENSAM TANT
I RYSSLAND**

Ann-Helen Attianese
UTMARKER

Lena Silván
LJUGARBÄNKEN

STRÄCKLÄS I SOFFAN!

INKAST MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Blankettnisse styr dig

JAG RÖSTADE på en okänd människa i församlingsvalet. Min kunskap om vad som rör sig i min församling just nu är så vag att jag beslöt mig för att anlita valmaskinen på nätet. Jag började klicka mig ner längs listan av prioriteringar: Vad är Bibeln för dig? Välj ett alternativ. Vad vill du att församlingen satsar mest på? Barn, unga, äldre? Andliga aktiviteter, parrelationer, uppsökande verksamhet? Det var inte så enkelt. Jag klickade på ungdomar här och parrelationer där, och såg plötsligt en bild av mig själv som en person som väljer bort barnen och gudstjänsterna. Jag landade på två kandidater som till 70 procent delade mina prioriteringar och röstade på den yngre.

FRAMTIDENS MAKTHAVARE, vet ni vem det är? Det är inte jag som klickar och röstar, det är hen som sitter där och skapar flervalsblanketter. Som bestämmer vilka alternativen ska vara. Medan du svarar på en sådan blankett känner du hur konturerna av ditt ansikte tänjs ut i felaktiga riktningar, som i en animation. Den som bestämmer vilka dina alternativ är har makt över dig.

PÅ MIN arbetsplats pågår samarbetsförhandlingar. Alla vi, vilkas tjänster är föremål för förhandling, fick en elektronisk blankett med en lista över jobben på vår avdelning. Det gällde att kryssa för de tre uppgifter man helst arbetar med. Listan kändes som en förvrängd spegelbild. På min avdelning för småbarnsprogrammen finns vitt skilda yrkesroller och ett dussin produktioner. Allt var hoppfäst under rubriken redaktör för småbarnsinnehåll. Det var ett enda kryss. Vad ska man kryssa för sedan? I vissa fall vet jag ju vem som nu innehar de uppräknade jobben, och vet att de vill fortsätta. Ska jag på pin kiv kryssa för "Medietekniker i Ekenäs" bara för att det är ett jobb som definitivt ingen skulle ge mig?

I blanketten fick man också berätta vad man är bra på och inom vilka områden man vill utveckla sin kompetens. Det var en betydligt trevligare uppgift. Jag startade frejdigt med den första punkten i det första svaret, men hann bara skriva ordet "manus" innan jag blev avbruten. När jag fem minuter senare tog fram blanketten på nytt, fyllde i den och klickade på "sänd" meddelade blanketten att jag redan hade sänt in mitt svar och inte får delta två gånger. Igen såg jag en fäntigt förvriden bild av mig själv för min inre syn: Här har ni mig som avfärdar er dumma blankett med ett enda ord. Manus – take it or leave it, liksom.

FÖRRESTEN: Om man ska svara med bara ett ord på en flervalsblankett gällande ens framtid svarar jag gärna manus. För det är just det jag vill hålla fast vid. Manus för vad jag gör nu och framöver ska inte skrivas av en blankettnisse. Alternativen är alltid flera än vad som syns på en blankett.

Mitt hopp står till att det fortfarande är tänkande människor som tolkar mina blanketter.

Monica Vikström-Jokela är redaktör, författare och regissör.

Korrigerering av vallistor

FÖRSAMLINGSVALET. Efter kontrollräkning korrigerades valresultatet i Karleby svenska församling. Kyrkpressen kompletterar också listan över invalda i Johannes församling.

Efter en kontrollräkning av valresultatet i **Karleby svenska församling** ändrades resultatet och också sammansättningen i församlingens rådet. Den korrekta upppteckningen över invalda i församlingens rådet ser ut så här:

Tom Nygård (133), Hillevi Bystedt (100), Johan Candelin (77), Torbjörn Sandell (58), Lars-Johan Häggblom (54), Kurt Hjulfors (52), Carina Nilsson (45), Lars Ahola (43), Yvonne Åkerlund (34), Anders Kankkonen (33), Benita Haals (32), Bodil Sjöberg (31).

SAMARBETSVÄGRAN JÄMSTÄLLDHET

Friheter får inte missbrukas

Vi får vara glada för att vi har både åsikts- och pressfrihet i vårt land. Friheter får dock inte missbrukas och därför har vi en tryckfrihetslag som anger spelreglerna då man uttalar sig offentligt. Man får inte ägna sig åt falsk angivelse, inte förvränga vad namngivna personer sagt och inte uppmana till brott och inte rikta grundlösa beskyllningar.

Dessa spelregler har Kristian Nyman i KP 13.11 försummat och det hade varit skäl för KP att städa upp i hans inlägg för att det skulle fylla laga krav. Utan ett korn av sanningshalt beskyller han mig för att jag störs av oviljan mot att omfatta vigsel av samkönade par då jag uttalat mig så i KP 30.11. Jag har inte skrivit ett ord av det så det är offentlig falsk angivelse mot mig.

Vidare beskyller han mig för att trampa ner kyrkans budskap och för att jag ser motståndet mot kvinnliga präster och utövat av samarbetsvägran som förtryck och diskriminering. Som jag hänvisat till har samtliga berörda domstols-

I Kyrkpressens förteckning över invalda medlemmar i församlingens rådet i **Johannes församling** hade några namn trillat bort. Den korrekta upppteckningen ser ut så här:

Maria Björnberg-Enckell (181), Anhild Träskman (90), Karl Gustav Storgårds (88), Johan Bärlund (87), Christina Elving-Andersén (74), Henrik Stenbäck (67), Nina Gran (66), Karl Sällström (57), Pia Öhman (54), Rolf Blauberg (51), Maria Klemetz (44), Rea Anner (39), Hedvig Långbacka (38), Lotta Keskinen (37).

Kyrkpressen beklagar misstaget.

"Som kyrklig beslutsfattare har jag förbundit mig att följa kyrkolagen."

nivåer och riksdagens justitiombudsman ansett samarbetsvägran som lagbrott utgående från grundlagen, från mänskliga rättigheter, lagen om diskriminering i arbetslivet. Samarbetsvägran är ett lagbrott och om någon offentligt uppmanar till sådan strider det mot tryckfrihetslagen.

Som kyrklig beslutsfattare har jag förbundit mig att följa kyrkolagen. Den fastslår i inledningen att kyrkans uppgift är att utgående från det kristna budskapet förverkliga kärleken till nästan och det är det centrala elementet i Jesus budskap.

BO HOLMBERG
Karis

TACK KYRKOHERDEINSTALLATION

Tänk hur man gör i Jomala!

Dukar kaffebordet med ljus, framtidstro och fyllda segel! Kände hur hela installationen darrade av glädje i skrovet och hur det forsade av entusiasm kring fören.

TACK Monika, Johanna, Nina, Anette, Maiken, Sonja, Eva-Helena, Laudamuskören, S:t Olofskören, Fredrik, Åsa, Börje, Tuire, Peter, Ramona och alla i köket för en fullständigt otrolig dag! Tack biskop Björn!

Tack Harry och tack Kristina och Kenth. Tack Guy för ett "Handtag". Tack för alla gåvor, materiella och immateriella, alla välkomstord från församlingsbor, kolleger (å Nalle Nalle Nalle) och vänner i hela Ålands kyrka.

Jag brukar inte vara mällös, men nu ... Det lyser i hönshuset ... tack himmelske Fader.

KENT DANIELSSON
Jomala

hoppets stjärna

www.starofhope.fi

Böcker i nätet

Vittja på allkristet.fi

Allkristen Bokhandel

Karleby 020 785 6690 Packhusgatan 9
Jakobstad 020 785 6096 Rådhusgatan 5

Resor

26-28.1 RESETRÄFF-kryssning till Stockholm
15-29.3 Solsemester på Teneriffa
19.3 Svensk danskryssning med Viking XPRS
5-11.4 Sparesa till Toila
23-30.3 Madeira
19-26.4 Mat- och kryddresa till Leros
22-29.4 Kultur- och kulinarisk resa till Balkanbergen
3-13.5 Foto- och upplevelseresa Leros
3-13.5 Skriv- och upplevelseresa Leros
12-19.9 Semester- och kulturresta till Leros
18-25.9 Segling i Göran Schildts kölvatten i Bulgarien

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

Var olyckan framme?

Patientjuristerna hjälper dig vid handläggandet av personskador till följd av:

patientskada, läkemedelsskada, olycksfall, trafikolycka, m.m.

Telefonrådgivning på svenska:
vardagar kl. 9-17 på numret 0600-13636 (2,20 euro/min + lna)

www.potilaslakimiehet.fi

Finlands Patientjurister

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

FÖRSTÅ FEMINISM

"Jag varken förstår eller accepterar att feminism i dagens Finland betraktas mera negativt än rasism."

Rolf Steffansson
i Kotimaa

Du har fått ett förtroende, du har blivit vald. Hurra och gläddeskutt, nu får du vara med och påverka! Men vänta nu. Det här innebär också ansvar och långa möten. Ibland väldigt långa möten. Hur gör man då för att upprätthålla entusiasmen och få ut så mycket som möjligt av tiden som förtroendevald?

TEXT: MICHAELA ROSENBACK
ILLUSTRATION: MALIN AHO

Klara mötet med bravur

FÖRE MÖTET

• **Oberoende** av vilket förtroendeorgan du sitter i så är det viktigt att vara förberedd inför ett möte. Läs igenom handlingarna på förhand, skriv upp eventuella frågor du har eller slå en signal till beredaren och ställ dina frågor redan före mötet. Om du är insatt i ett ärende är det lättare att påverka och vara aktiv.

• **Dra nytta** av ny teknik och använd den frimodigt! Skapa en e-postlista eller en grupp på Facebook. Det sänker tröskeln att ta kontakt med de andra i organet. Här kan ni bolla era tankar och funderingar både före och efter mötet.

• **Som förtroendevald** är du församlingens ögon och öron utåt. Prata med folk och ta reda på vad som är viktigt för församlingsmedlemmarna. Fråga din granne eller kassabiträdet och ta med dig deras åsikter och idéer till mötet.

UNDER MÖTET

• **Håll dig** till saken och var hellre tyst än att upprepa det som någon annan just sagt. Om ni har tio punkter på föredragningslistan och alla medlemmar i organet vill säga sitt och dessutom berättat en liten rolig anekdot blir mötet utdraget och folk tappar intresset.

• **Visa respekt.** I ett organ är man inte alltid överens. Ge utrymme för olika åsikter, jobba för ett öppet diskussionsklimat och kom ihåg att hålla isär sak och människa.

• **Låt de nya ta utrymme** och se till att de känner sig välkomna. De har ofta ställt upp med stora förväntningar och har fräscha, vettiga förslag. De nya ska också våga ta för sig och ifrågasätta gamla tillvägagångssätt som stelnat i sina former. Det kan vara väldigt befriande för de äldre mötesråvarna om någon ny vågar fråga "varför gör vi så här egentligen?". Svaret

på den frågan får aldrig vara "för att vi alltid gjort så".

• **Ordförande har** ett ansvar för att ta med de nya och förklara hur mötesprocessen ser ut och i vilken ordning saker och ting sker.

• **Glöm inte** bort de fysiska omständigheterna. Kaffepausen är viktig både för kropp och knopp. Under pausen hinner du också berättat om sådant du tänkt på och lägga ut texten lite mer. Det kan leda till att själva mötet går snabbare. Om ytterligare pauser behövs, föreslå det! Sträck på benen eller ta en nypa frisk luft så orkar du bättre.

"Dela med dig av din vision men kom också ihåg att lyssna på andra. Att ensam förändra någonting är svårt."

• **Utnyttja** det faktum att organet är samlat. Bjud in en gäst, bekanta er med verksamheten inom församlingen, vad är på gång? Ett möte kan ge mer än det som står på föredragningslistan.

• **Om du** tycker att ärendet inte är tillräckligt förberett, våga föreslå att ni skjuter på det. Vissa beslut måste fattas snabbt men ibland mår ett ärende bäst av att bordläggas.

• **Samarbeta!** Dela med dig av din vision men kom också ihåg att lyssna på andra. Att helt ensam förändra någonting är svårt. Ibland kan de uppstå hetsiga debatter men gyllene regeln gäller även här. Kom också ihåg att det är ett samarbete, inte bara inom organet, utan också med anställda i församlingen, församlingsborna och över språkgränsen till andra församlingar. När det händer något händer det tillsammans.

EFTER MÖTET

• **När du** går från mötet känns det i bästa fall som att ni tillsammans har åstadkommit någonting. Ni har fört en diskussion, kommit någon vart och kanske till och med fattat ett eller flera beslut. Det är viktigt att du har blivit hörd och att du fått nya tankar och insikter tack vare att du lyssnat på vad de andra haft att säga.

• **Om det** är någonting som du inte förstår är det förstås bäst att fråga under mötet, men loppet är inte kört även om du inte gjorde det. Skicka mejl, ring upp eller fråga på Facebook.

• **Få inte** dåligt samvete om du tycker att det byråkratiska känns lite tråkigt. Ibland kan ett möte vara en besvikelse om du känner att du vill jobba för en specifik fråga men att det går långsamt. Låt det ta tid och ha tålamod. Alla visioner och drömmar går inte att klub-

ba igenom på första mötet.

• **Tappa inte** kontakten till de övriga kyrkliga sammanhangen du brukar röra dig i. Att vara förtroendevald innebär inte att du isolerar dig från församlingens övriga verksamhet. Tvärtom är det mycket bra om du deltar och ställer upp också på annat håll. Då får du en större insikt i vad som kan utvecklas och ändras!

Tipsen har redaktören utarbetat i samarbete med Kalle Sällström, verksamhetsledare för Församlingsförbundet.

Nyvald & frimodig

Den oundgängliga handboken för förtroendevalda!

Nyvald & frimodig är en handbok för de förtroendevalda i Borgå stift – en verktygsback fylld med aktuell kunskap om församling och kyrka!

Här finns praktiskt hållna texter bl.a. om förvaltning och möteskultur i församlingen. Förtroendevalda från olika håll i Borgå stift medverkar med reflektioner och erfarenheter. I boken ingår också intervjuer med kyrkligt anställda, som berättar om vilka utmaningar och behov det finns inom olika verksamhetssektorer.

Utkommer i januari. Förhandsbeställ redan nu!